

2023

EIDSKOG
KOMMUNE

Årsbudsjett 2023
Økonomiplan 2023-2026
Kommunestyrets vedtak
K-090/22, den 13.12.2022

Innhold

Kommunestyrets vedtak K-090/22, den 13.12.2022

side 2

	SIDE
1 Rådmannens innledning	7
2 Overordnet informasjon for Eidskog Kommune	9
3 Kommuneopplegget 2023 - Statsbudsjettet	11
4 Økonomiske rammer - Eidskog Kommune	13
5 Økonomisk oversikt	19
6 Sentraladministrasjonen	26
7 Oppvekst og læring	35
8 Helse og omsorg	43
9 Teknikk, plan, næring	49
10 Investeringer	54

Vedlegg

Alle tabeller og oversikter angis hovedsakelig i 1000 kr.

K-090/22, den 13.12.2022 – endelig vedtak:

1. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2023, og vedtas med netto driftsrammer per virksomhetsområde.
2. For 2023 videreføres utskriving av eiendomsskatt på fast eiendom i hele kommunen (jfr Eiendomsskattelovens §2 og §3a. Den generelle skattesatsen skal være 3,0 promille (§11).
For boligeiendommer og fritidseiendommer skal differensiert skattesats være 4,0 promille (12a). Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag på de tidligere “verk og bruk”, redusert i 2023 med fem syvendedeler (jfr overgangsregel til §§ 3 og 4 første punktum). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 3,0 promille. Utskriving av eiendomsskatt skjer over 4 terminer, med forfall 20/2, 20/5, 20/9 og 20/11. Vedtak om allerede innvilget fritak i hht til eiendomsskatteloven §7 a videreføres i 2023.
3. Kommunale avgifter, gebyrer og betaling for kommunale tjenester vedtas slik det framgår av vedlagte Prisvedlegg til plandokumentet. Antall betalingsterminer for kommunale avgifter settes til 4, med samme forfallstidspunkt som nevnt i punkt 2 ovenfor. Eidskog kommune kan tilby månedlig og årlig faktura for de som henvender seg med forespørsel om dette.
4. Det vises til vedlagte Prisvedlegg, kap. 8, og det foreslås å videreføre gjeldende vedtak om tilskudd til Givas IKS for å få lik pris på vann i Eidskog kommune. Årlig estimert til ca. kr 300.000,-.
5. Kjøp av tjenester fra Revisjon Øst IKS er budsjettetert med kr 1.281.500,-
6. Kjøp av tjenester fra Konsek Øst IKS er budsjettetert med kr 244.000,-.
7. Driftstilskudd til GIR IKS er budsjettetert med kr 9,0 mill.
8. Tilskudd til Eidskog Kirkelige Fellesråd er budsjettetert med kr 3,8 mill. I tillegg utføres tjenester for ca kr 150 000,- på økonomi og Eidskog kommune tar kostnaden for tomteoppmåling ved kirkene i Eidskog for ca kr 150 000,- .
9. Til finansiering av investeringer i utstyr, bygg og anlegg benyttes opptak av lån inntil kr 35,0 mill. Lånet opptas som serielån med en avdragstid på 30 år. En eventuell økning i låneopptak behandles sammen med en revidering av investeringsbudsjettet. Det vises i denne sammenheng til bevilgningsoversikt investeringer i kap. 10 i budsjettdokumentet.
10. Det opptas “Startlån” i Husbanken med inntil kr 20,0 mill. for videreutlån til private boligformål. Lånet avdrag som serielån uten avdragsfri periode, flytende rente og med avdragstid på 30 år. Det vises også for dette låneopptaket til bevilgningsoversikt investeringer i budsjettdokumentet
11. Innvilget kassekreditt pålydende kr 35,0 mill. løper inntil den sies opp. Rammen videreføres i 2023.

12. Det vises til finansielle måltall i kap. 4 i budsjettdokumentet. De finansielle måltallene skal være retningsgivende for hvordan kommunen i planperioden forbedrer sin økonomi gjennom drift, organisering og aktiviteter. Kommunen har fortsatt utfordringer med å oppnå disse måltallene, men med gjennomføring av foreslåtte strukturendringer nærmer vi oss måltallene mot slutten av planperioden.
13. Kommunestyret berømmer arbeidsinnsatsen som er lagt ned i 2022. Vi lever i en mer urolig verden og store geopolitiske hendelser får direkte betydning for blant annet flyktningssituasjon, kostnadsutvikling inkludert rente og strøm og derfor de tjenestene vi kan levere i Eidskog. Kommunestyret understreker alvoret i den økonomiske situasjonen. I en tid preget av usikkerhet og uforutsigbarhet må det i alle saker vurderes hvilken effekt vedtak har på innbyggernes livssituasjon.

Kommunestyret understreker behovet for at vi i en krevende økonomisk situasjon fortsetter den tverrfaglige og forebyggende tenkningen. I trange tider settes samarbeid internt i kommunen på prøve. Vi trenger nå samarbeid og evne til å finne de gode løsninger på tvers. Forebygging og folkehelse er fokuset som ligger til grunn for kommuneplanens samfunnsdel. Kommunestyret mener at dette må videreføres for den kommende økonomiplanperioden. Det er viktig med et barne- og ungdomsperspektiv i dette arbeidet.
14. Kommunestyret ser behovet for en omorganisering av driften ved Bakketun. For å skape trygghet rundt rådmannens skisserte tiltak på Helsetunet må disse belyses gjennom en grundig ROS-analyse. Denne forelegges politisk ledelse i form av Helseutvalget og Formannskap før tiltakene iverksettes og brukere flyttes. Trygghet, trivsel og tillit må fortsatt være kjerneverdier. God dialog med beboere, pårørende, tillitsvalgte og ansatte ses på som avgjørende for å lykkes med tiltenkt prosess.
15. Det vises til punkt 14 (Budsjett 2022) om innbyggerrekruttering og vedtak for budsjettarbeidet for 2022-25. Det påbegynte arbeidet videreføres. Som et tillegg i arbeidet med innbyggerrekruttering skal Eidskog sin JA-kommune policy med hensyn til omregulering fra hytter til hus nedfelles i gitte retningslinjer. Dette har blant annet en hyttekommune som Trysil gjort. Saken følges opp av Planutvalget.
16. Arbeidet med bedre internett og mobildekning i hele kommunen er inne i sin slutfase. Det må søkes om NKOM midler for 2023 for å sikre at planlagte prosjekter fullføres og at det ikke gjenstår «dekningshull» av betydning for innbyggerne våre når arbeidet avsluttes.
17. Vekstbedriften Vilja AS feirer 30-års jubileum i 2022. Vilja har gjennom disse årene vært en god arbeidsplass for deltakerne og viktig samarbeidspartner for kommunen. Vilja er en god medspiller for næringslivet i kommunen som for eksempel Hydro og ESAS. Det er viktig å sikre at Vilja forblir en god og trygg arbeidsplass. Avtalene mellom Vilja og kommunen gjennomgås på en helhetlig måte ila 2023 for sikre framtidig drift og for å få flere VTA-plasser. Fram til en slik helhetlig gjennomgang er foretatt endres ikke finansieringen av Vilja som foreslått.

18. Eidskog kommune tar initiativ for å vurdere en regional organisering av eiendomsskattekontoret.
19. Kommunestyret erkjenner at planarbeidet er en av feltene som blir skadelidende i en stram økonomisk situasjon. Likevel bes om at Planstrategien følges opp så langt som mulig og evt. revideres i egen sak til kommunestyret. Arealplan, Boligsosial handlingsplan og Hovedplan for Vann må prioriteres i første halvår 2023.
20. Gode møteplasser er viktig for fysisk og psykisk helse. Eidskog kommune har mange gode tilbud i dag. Disse er i kommunal regi og i regi av frivilligheten/i samarbeid med frivilligheten. Møteflatene mellom det offentlige og de frivillige byr på store muligheter, men også noen utfordringer. Å lykkes i disse kontaktflatene kommer til å bli enda viktigere i framtida og møteplassene må utvikles videre for å treffe voksende behov. For å treffe flest mulig bør det vurderes om egnet tilbud kan plasseres på Magnor.
21. Foreslåtte tjenestebeskrivelser i Helse legges fram for Helseutvalget for politisk drøfting og behandling.
22. Medlemskap i Utmarskommunenenes sammenslutning (USS) vurderes oppsagt. Det legges fram en egen politisk sak om dette.
23. Det er i flere år lagt ned store ressurser i læringsmiljøet. Faglig dyktige lærere er en bærebjelke i arbeidet. Arbeidsforholdene for lærere har ikke vært et prioritert område, spesielt med tanke på arbeidsrom, utstyr og inneklima. Eidskog Formannskap ber om at det settes i gang en gjennomgang av lærerfasilitene på den enkelte skole. Dette for å kartlegge mulige behov for forbedringstiltak. Vurdering legges frem i løpet av 2023.
24. Lærlingordningen er viktig med tanke på rekruttering av kompetanse. Det foreslås at lærlingordningen på IT styrkes slik som forelagt i kommunestyre 2021, det vil si å ha en førsteårslærling og en andreårslærling.
25. Eidskog Kommunestyre ønsker at bevilgningene til Eidskog Kirkelige Fellesråd gjennomgås før budsjettmøtet i 2023, med tanke på at det gjøres kutt i både stillinger og tjenestetilbud ellers i kommunen. Drift og vedlikehold av kulturbyggene som kirkene er, er jo en ting. Men bevilgninger til tjenestetilbudet kirken ønsker å ha, kan med fordel vurderes.
26. Justering av investerings budsjettet:
Sentrumsutvikling 2 mill strykes. Midlene overføres til investering /vedlikehold u-skolen.
27. Samarbeid med andre kommuner.
Eidskog kommune har en rekke samarbeid med andre kommuner hvor noen av disse finansieres gjennom et kronebeløp pr innbygger. Kommunestyret ber rådmann legge fram en oversikt over alle slike ordninger, med en kort beskrivelse, samt vie hva Eidskog kommune og gjerne samarbeidskommuner betaler pr innbygger. I tillegg er kommunen medlem i en rekke organisasjoner. Kommunestyret ber rådmann om en oversikt over alle organisasjoner kommunen er medlem i med en kort beskrivelse

samt kostnad pr år.

28. Dagens høye strømpriser er til stor bekymring. Eidskog kommunestyre henstiller til Storting og regjering om at kommuner uten kraftinntekter/ utbytter må kompenseres for å kunne opprettholde gode tjenester til innbyggerne sine. Kommunestyret ber rådmannen komme med en vurdering i form av en sak/ notat om inngåelse av fastpriskontrakter kan være en aktuell løsning for kommunen ila vinteren 2023.
29. Det avsettes kr 150 000 ,- til akutte sikringstiltak på Framhaldsskolen
30. Kommunestyret er glad for at problematikken med betalt/ ikke betalt spisepause er satt på dagsorden. Kommunestyret ber om å bli holdt orientert om jobben gjennom Trepartsutvalg/ formannskap og påpeker viktigheten av likebehandling.
31. I tråd med prinsippet om tidlig innsats innenfor oppvekstfeltet ber kommunestyret at det i saken om helsesjukepleierstillingen som er varslet første halvår 2023, også ses på mulighetene for å etablere et Home Start-tilbud i Eidskog.
32. Under pandemien ble det gjort en stor innsats av de ansatte i skole, barnehage og støttetjenestene innen oppvekst i Eidskog. Dette gjorde at man klarte å «holde hjulene i gang» bedre enn mange andre kommuner. Likevel vet vi at mange barn og unge sliter psykososialt med ettervirkningene av denne tida. Det er derfor viktig å ha et ekstra fokus på den belastningen og de utfordringene dette innebærer for de ansatte i oppvekstsektoren.
33. Eidskog kommune støtter etableringen av en stilling som bygningsvernrådgiver i Kongsvingerregionen. Denne ordningen bygger på en modell som har fungert i Oppland i flere år, og stillingen er et spleiselag mellom Anno museum, Innlandet fylkeskommune og kommunene. Det er i 2022 opprettet en slik stilling i Nord-Østerdalen, og i 2023 står vår region for tur. Bygningsvernrådgiveren vil være en viktig fagperson både for kommunen og innbyggerne i Eidskog når det gjelder rådgivning, bistand til søknader, kurs og kompetansebygging.
34. Finansiering av tiltak:

Framhaltsskolen	+ 150 000,-
Eidskog kirke	+ 300 000,-
+ tomteoppmåling	+ 150 000,-
Vekstbedriften Vilja	+ 150 000,-
Sør-Hedmark Næringshage	+ 100 000,-
Omstillingsprogrammet (Byregion – 75 kr per innb)	+ 50 000,-
Visit Kongsvingerregionen	+ 63 000,-
Kommunalt næringsfond	+ 300 000,-
Nærmiljøfondet	+ 150 000,-
Kulturmidler	+ 100 000,-
 Til sammen nye midler	 1 513 000,-

Beløpet finansieres gjennom bruk av utbytte.

Eidskog vil i 2023 motta utbytte fra både ESAS og Bra Miljø AS.

35. Endringer i investeringsbudsjettet

Infrastrukturtiltak	- 1 000 000,-
Veg	- 1 000 000,-
Salg av eiendom (politist., brannstasjon mv)	- 6 000 000,-
Helsetunet kantine/kjøkken	+ 4 000 000,-
Investering/vedlikehold Ungdomsskolen	+ 2 000 000,-
Gatelys	+ 500 000,-
Digitalisering av arkiv	+ 500 000,-
Flerbrukshall/ svømmehall	+ 500 000,-

Bygging av flerbrukshall/ renovering av svømmehall legges inn i investeringsprogrammet som tidligere planlagt. Rådmannen leverer en sak på om prosjektet kan deles inn i faser med oppstart og minst delvis fullføring i økonomiplanperioden. Det må arbeides aktivt fra kommunen sammen med både idrettsråd og frivillighet på hvordan man best utnytter dagens hallkapasitet til nytt anlegg kommer på plass.

Gjennom dette vedtaket er det avsatt 25 millioner til bygging av kantine/kjøkken på Helsetunet med 9 millioner i 2023 og 16 millioner i 2024. Prosjektet igangsettes uten ugrunnet opphold med sikte på byggestart våren 2023.

Investeringsplan på veg justeres i økonomiplanperioden slik at nivået på 2 millioner kr i årlige investeringer videreføres.

Det tilstrebes å gjennomføre salg av eiendom før igangsetting av investeringsprosjekter.

36. Driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for 2023 samt økonomiplan for 2023-2026 vedtas i sin helhet, og med de presiseringer som er gitt i foregående punkter.

1. Rådmannens innledning

Budsjettforslaget fra rådmannen for 2023 og Økonomiplan 2023-2026 er det strammeste og mest dyptgående som er presentert de senere år. Årsakssammenhengene for dette er mange.

Først og fremst skyldes dette meget krevende eksterne rammebetingelser, som i 2022 har gitt økonomiske konsekvenser langt utover det grunnlag vi normalt planlegger for. Den globale økonomien har gjennomgått betydelige negative konsekvenser som følge av den krig som utspiller seg i Ukraina. I tillegg erfarer vi at inntektssystemet nasjonalt, og den demografiske utvikling lokalt, gir ytterligere belastning på kommunens inntekts- og kostnadsnivå.

Vi har – både i 2022 og de forutgående år - evnet å levere meget gode tjenester på et meget godt kvalitativt nivå. Vi har omstilt og effektivisert parallelt med å stå i store og krevende utfordringer og kriser. Vi har opprettholdt god økonomistyring og kostnadskontroll. På denne måten har vi også evnet å levere positive netto driftsresultat, samtidig som vi har gjennomført tunge investeringer og låneopptak.

Dette er det all grunn til å uttrykke stor tilfredshet over, hensyntatt den krevende situasjon kommunen og vår økonomi har stått i. Det skal likevel ikke legges skjul på at «pandemiårene» 2020-2021, med de mange oppdrag pandemien utløste spesielt for Eidskog, har redusert vår evne til å gjennomføre ønskede og planlagte omstillinger. Dette fordi krisens mange oppdrag har vært nødt til å løses først, i en situasjon med ressursknapphet.

Tiden er derfor nå inne for de mer krevende omstillinger og tilpasninger som gir nødvendig effekt over tid, og som samtidig bidrar til at vi opprettholder en sunn, langsiktig og bærekraftig økonomi.

Fordelen er at vi ved inngangen på en ny 4-årig økonomiplan har mulighet for å gjennomføre dette tidlig i planperioden og deretter høste de positive effekter av disse i siste del av økonomiplanperioden.

Rådmannen anbefaler strukturelle endringer. I tillegg nedtoning av investeringstakten. Spesielt i 2023 og 2024. Tiden er moden for en helt nødvendig tilpasning av kostnader og utgifter etter behov og etterspørsel hos innbyggerne.

Andelen barn og unge har sunket betydelig de senere år. Denne vil fortsette å synke. Dette gir behov for en helt nødvendig tilpasning av tjenestetilbudet og kostnadene innenfor virksomhet for oppvekst og læring. Vi ser samtidig i virksomhet helse og omsorg bortfall av en stor andel brukere innenfor ressurskrevende tjenester. Bemannings og driftskostnader må tas ned i takt med dette. Og, vi må reorganisere og samle tjenestetilbud og ressurser for å tilpasse driften mer ressurseffektivt.

Det er i sum nødvendig med en nedjustering – for en periode - av vårt ambisjonsnivå og forventning om tjenesteleveranser og kvalitet på samtlige tjenesteområder – ikke-lovpålagte så vel som lovpålagte.

Tiden for tunge investeringer de neste par år er også forbi. Rådmannens forslag til investeringer for 2023 bærer preg av dette. Noen investeringer må derfor skyves på i tid, til vi har økonomisk bæreevne til større låneopptak.

Bevilgninger til interkommunale selskaper og samarbeid, samt tilskudd lokalt og regionalt, må derfor også ta sin del av reduksjonene det kommende året.

Økte energipriser, økte lånerenter, økte priser på (rå)varer og tjenester, og ikke minst et inntektssystem og refusjonsordning som kontinuerlig beveger seg i disfavør av en distrikts- og lavinntektskommune som vår, betyr som konsekvens at vi er nødt til å gjøre det vi kan for å kjøle ned økonomien og sette tæring etter næring i 2023 og 2024.

Det må dog presiseres at vi ved å gjøre klare grep de neste par år, vil komme styrket ut i økonomiplanperioden og på sikt. På denne måten evner vi å omstille og tilpasse Eidskog kommune for fremtiden med en fortsatt bærekraftig økonomi som vil gi oss det gode grunnlag for ny vekst, utvikling og økonomisk handlingsrom.

Rådmannen er opptatt av langsiktighet, helhetstenkning og en tydelig strategisk retning for kommunen og vår økonomi. Det er på denne måten vi oppnår en bærekraftig og sunn økonomisk utvikling og styring. Noe som også er helt i tråd med nasjonale krav for realistisk og ansvarlig økonomistyring.

Investeringsrammen er – hensyntatt situasjonen – ansvarlig og bærekraftig. Vi tåler de renter og avdrag lånerammen legger opp til. Men, vi må merke oss at lånerenter allerede er på vei opp, tidligere lån med lav fastrente utløper, samtidig som rente- og avdragsbelastningen for kommunen er betydelig. Økte låneopptak slår direkte ut i driftsbudsjettet gjennom renter og avdrag, og vil derfor medføre kutt i tjenestetilbudet for å dekkes.

Vi legger uansett opp til å fullføre ny brannstasjon på Sjøli, finansiere kjøkken på Helsetunet, følge opp viktig infrastrukturtiltak og rehabilitering av bygg og kommunale veier, og satse videre på ny velferdsteknologi for en bedret og fremtidsrettet omsorgstjeneste og en helt nødvendig avsetning for å sikre kommunens IT-systemer. Sentrumsutviklingsplanen videreføres, men for de neste par år på et noe lavere nivå.

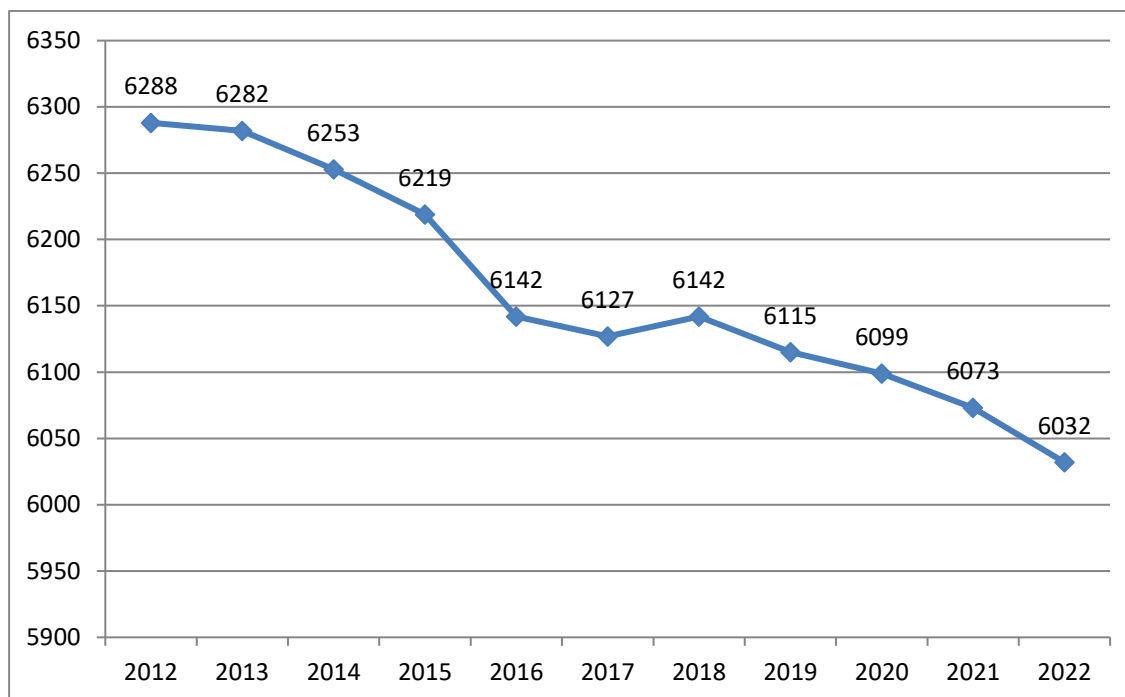
Rådmannen har en klar målsetting om at Eidskog skal være en veldrevet og selvstendig kommune. Nøkkelen for å oppnå dette beror på vår evne - og vilje - til å gjøre nødvendige prioriteringer når det er påkrevd. Tiden er inne for dette nå. Ved nødvendige omstillinger og strukturelle tilpasninger vil vi fortsatt ha en sunn økonomisk utvikling og kunne oppfylle vår ambisjon om positivt netto driftsresultat. Dette legger vi opp i økonomiplanperioden. Som man vil lese av tallene øker vi vårt netto driftsresultat i 2025 og 2026 betydelig. Dette fordrer imidlertid at vi gjør de nødvendige veivalg for 2023 og 2024.

På denne måten vil vi sikre et fortsatt godt tjenestetilbud til innbyggerne - tilpasset behovet. Og vi vil være enda bedre i stand til å møte fremtidsutfordringene slik de tegner seg – og vi ønsker dem – til det beste for Eidskog og innbyggerne våre.

Trond Stenhaug
Rådmann

2. Overordnet informasjon for Eidskog Kommune

Befolkningsutvikling

Kilde: SSB, 2022K2

Trenden viser at befolkningsantallet har gått ned fram til 2017. I første halvår 2018 har det vist en liten oppgang. Så går det bare ytterligere ned. Fra 2012 til 2. kvartal 2022 er det en nedgang på totalt 256 personer.

Konsekvenser ved nedgang er at kommunen i perioden har tapt frie inntekter fra staten. Både gjennom rammeoverføringer og skatteinntekter.

Andel av befolkningen i ulike aldersgrupper pr 1.1.2022:

år / ant	Eidskog	Innlandet	Norge
0-5	261	19 497	340 693
6-15	532	39 724	640 378
16-66	3 819	236 061	3 573 236
67+	1 420	75 971	870 963
0-66	6 032	371 253	5 425 270

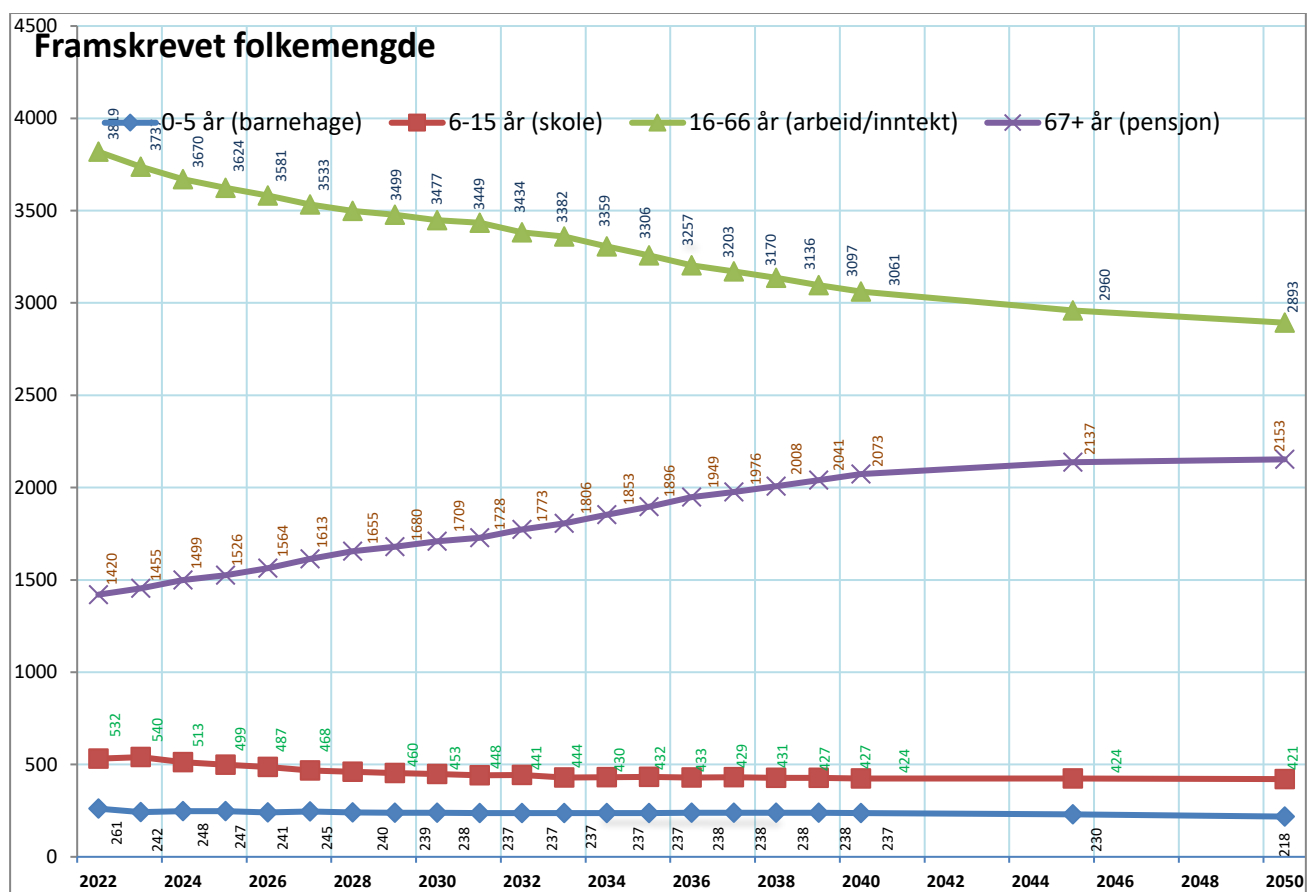
Kilde:SSB

Eidskog har generelt en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. Andelen eldre over 67 år utgjorde 24 prosent av befolkningen pr. 1.1.2022. Tilsvarende andel for fylket og landet var hhv. 21 prosent og 16 prosent.

Oppstillingen under viser befolkningsframskrivninger for Eidskog fordelt på aldersgrupper fram til 2026.

år / antall	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2050
0-5	278	261	242	248	247	241	218
6-15	547	532	540	513	499	487	421
16-66	3 856	3 819	3 737	3 670	3 624	3 581	2 893
67+	1 394	1 420	1 455	1 499	1 526	1 564	2 153
Totalt	6 075	6 032	5 974	5 930	5 896	5 873	5 685

Tallene under indikerer hvor mye Eidskog Kommune hadde i utgift for 2021 sammenlignet med andre.

2021 Brutto driftsutgifter	Landet u/Oslo	Eidskog	Innlandet	Kostra gr. 4
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	94 367	113 913	101 650	109 172
grunnskoleopplæring % av totale driftsutgifter	18,4	13,2	16,6	17,4
helse og omsorg % av totale driftsutgifter	35,1	49,6	37,7	39,2
sosialtjeneste % av totale driftsutgifter	3,9	3,8	3,5	2,6
barnevern % av totale driftsutgift	2,8	2,5	2,8	2,4
kultur % av totale driftsutgift	3,7	2,0	3,5	2,9

Kilde: SSB

3. Kommuneopplegget 2023 - Statsbudsjettet

For 2023 er det i statsbudsjettet lagt opp til en realvekst i de frie inntektene på 0,6%, regnet utfra anslag på regnskap for 2022. Veksten i frie inntekter er fordelt med kr 1,7 mrd. til kommunene.

Noen hovedpunkter i budsjettforslaget:

- Oppjusteringen av skatteanslaget for 2023 med 2,6 mrd. kr for kommunene.
- Regjeringens opplegg innebærer en økning i kommunens frie inntekter på 1,7 mrd. I 2023.
- Realveksten bygger på anslått pris- og lønnsvekst i kommunesektoren (deflator) fra 2022 til 2023 på 3,7 %.

Den kommunale skattøre for 2023 er foreslått å økes fra 10,95 % til 11,15 %.

Noen endringer i rammetilskudd 2023:

Barnehage – maksimal foreldrebetaling foreslås redusert til kr 3.000 pr. mnd. Kommunene kompenseres i rammen med kr 329 mill. for dette tiltaket.

Barnevern – barnevernsreform og ny barnevernslov. Rammetilskuddet til kommunesektoren er økt med kr 0,5 mrd. til denne reformen.

Kommunehelsetjeneste – basistilskuddet til fastleger styrket med kr 480 mill. i rammen.

Det er fortsatt en overgangsordning for en reduksjon i pensjonspåslaget i tilskudd til private barnehager fra 13% til 10%.

Årene 2024-2026:

Det gis i statsbudsjettet ikke noe tallanslag for hvilken realvekst kommunene kan vente seg for årene 2024-2026, og det er derfor fra KS sin side ikke prognosert noen økning i de frie inntektene i disse årene.

4. Økonomiske rammer – Eidskog Kommune

Finansielle måltall

Kommunestyret har ansvaret for å styre og ha kontroll med økonomien. Ny kommunelov fra 2020 fremhever betydningen av langsiktighet, og kommunens eget ansvar for dette. Økonomien skal forvaltes slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid. I henhold til § 14-2 skal det vedtas finansielle måltall for hvordan kommunens økonomi bør utvikle seg. Fra budsjettet for 2022 videreføres følgende måltall:

- **Netto driftsresultat på 1,75 % av driftsinntekter (justert for blant annet for øremerkede midler, bruk av fond og premieavvik)**
- **Gjeldsgrad på 50 % (justert lånegjeld i forhold til driftsinntekter)**
- **Disposisjonsfondenes størrelse bør være på minimum kr 50 mill.**
- **Til vedlikehold av formuesobjektene (bygg, anlegg, maskiner, transportmidler) bør det avsettes minimum 1 % av driftsutgiftene**

Økonomisk risiko og sårbarhet

Kommunen er økonomisk sårbar for endringer i eksterne rammebetingelser. Dette har virkelig blitt bevist i løpet av 2022, og det er tydelig at behovet for å omstille drift og å kunne budsjettere med ekstra marginer er nødvendig. Dette skyldes begrensede reserver til å håndtere uforutsette hendelser og endringer. Følgende punkter anses som utfordringer:

- Renteøkninger – i løpet av 2023 løper de fleste fastrenteavtalene ut.
- Sentrale lønnsoppgjør. Lønns-oppgjør er en usikker post for kommunen, det er avsatt midler tilsvarende 4,5 % økning i 2023
- Pensjonspremie og premieavvik – bokføringer og fremtidig utgifter. Pensjonspremien er i budsjettforslaget prognosert til 12,8 %, på nivå med anslaget fra KLP.
- Befolkningsnedgang
- Befolkningssammensetning
- Økte lovkrav og reformer
- En stor inntektspost på 46,8 mill. kr gjelder refusjoner for ressurskrevende tjenester. Denne summen finansierer faste årsverk, og utgjør en budsjett risiko ved endringer.
- Behov for ytterligere investeringsprosjekter gir økt lånebehov. Økte låneopptak gir kommunen budsjettmessige utfordringer.

Kostnadsreduksjoner

- For å møte dagens og framtidige økonomiske utfordringer, er det nødvendig at kommunen klarer å effektivisere tjenestene slik at bemanningen kan reduseres. Det er i budsjettet kuttet i årsverk på flere tjenesteområder, og er omtalt under de forskjellige virksomhetenes kommentarer.
- Samtidig med behov for å kutte kostnader i kommunens budsjetter, er det igangsatt arbeid med omstilling i de interkommunale selskapene som vi er deltakere i.

Finansiering

	Årsbudsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Budsjett(end) 2022	Regnskap 2021
Finansiering						
501 FINANS	-415 518	-409 098	-400 729	-399 752	-406 953	-417 637
TOTALT	-415 518	-409 098	-400 729	-399 752	-406 953	-417 637

Kort sammendrag

- Gjennomsnittrente på flytende lån legges på 4 % i 2023 – 2026.
- Eiendomsskatteinntektene for tidligere «verk og bruk» er nedjustert iht bestemmelsene.
- Skatt og rammetilskudd er forutsatt til 426 mill. kr
- Premieavvik er netto inntektsført med 12 mill. kr
- Bruk av premiefond er budsjettert med 19 mill. kr

Lønn og sosiale utgifter

- Lønn på virksomhetene er lagt inn i.h.t. lønnsatser oppdatert med 2022 for de områdene med ferdigstilt lønnsoppgjør.
 - I budsjettet for 2023 er det lagt til grunn en årslønnsvekst på 4,5 %.
 - Pensjonspremie er anslått som prognosert med 12,8 %.
 - Kommunen får årlig tilbakeførte midler fra KLP til premiefond. Det forutsettes å bruke 19 mill. kr. i 2023 til dekning av pensjonspremie.
 - Den årlige bruken av premiefondet i KLP reduserer det årlige premieavviket til inntektsføring.
 - Årlig premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik pensjon er i budsjettet satt opp med inntektsføring for 2023 på 22 mill. kr og utgiftsføring for tidligere år med kr 10 mill.
 - Premieavvik f.o.m. 2008 t.o.m. 2010 amortiseres over 15 år.
Premieavvik f.o.m. 2011 t.o.m. 2013 amortiseres over 10 år.
Premieavvik f.o.m 2014 amortiseres over 7 år.
- De aktuarberegnete premieavvikene medfører ingen pengemessige transaksjoner i kommuneregnskapet. Premieavvikene gjelder kun regnskapstekniske beregninger, men differansen mellom årlige premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik påvirker netto driftsresultat i budsjettet/regnskapet.
- Arbeidsgiveravgift er beregnet med 10,6 %.

Det er sentralt å følge opp hvor stor andel av kommunens driftsutgifter som medgår til lønnsutgifter inkl. arbeidsgiveravgift og pensjon:

	regnskap	Budsjett(en	Budsjett	budsjett	Budsjett	Budsjett	Endring fra
Lønnsandel- lønn med sosiale utgifter	2021	dr) 2022	2023	2024	2025	2026	2022 til 2026
Sum driftsutgifter i 1000 kr	671 919	565 116	561 080	554 345	546 066	544 990	20 126
Lønn med sosiale utgifter i 1000 kr	422 822	401 181	383 390	377 929	369 438	368 574	32 607
Lønnsandel i %	62,9 %	71,0 %	68,3 %	68,2 %	67,7 %	67,6 %	0,0
Lønnsandelen i budsjettet for 2023 er 68,3 %, og dette er et normalnivå for kommuner.							
Lønnsandelen er fallende. Lønnsandelen påvirkes av omstillingsvedtak og uttak av stordriftsfordeler.							

Renter på lån

- Lån med flytende rente har pr november gjennomsnittlig rentesats på 2,84 %. Det er lagt til grunn en flytende rente på gjennomsnitt 4 %. Kommunen har i dag i 40,75 % av total låneportefølje bundet opp i fastrente på 3 år til henholdsvis rente på 0,93, 0,94 og 1,65 %, hvorav 2 av disse utgår i august 2023.
- Etter endring av rentevilkårene i Husbanken er renten nå i 2022 på ett snitt på 2,89 %. Ut fra indikatorer på rente pr. nov. 2022 er det lagt til grunn en gjennomsnittsrente på 4 % for 2023 til for formidlingslånene («Startlån») i Husbanken.

Rente- og avdragskompensasjon

- Kommunen mottar rente- og avdragskompensasjon fra Husbanken for tidligere foretatte utbygginger av omsorgsboliger, sykehjem og skoleanlegg. For rentekompensasjon er det forutsatt en rentesats som samsvarer med forutsetningen om utlånsrenten i Husbanken. For 2023 er det budsjettert med kompensasjon på 3,3 mill.kr.

Avdrag på lån

- Avdrag på lån er i.h.t. nedbetalingsplaner og beregninger i forhold til finansiering av planlagte investeringer for 2023-2026 og låneopptak i Husbanken.

Statstilskudd

- Generelle statstilskudd er stipulert iht dagens kunnskap. Noen er beregnet ut fra antall brukere av den enkelte tjeneste.

Momskompensasjon

- Kompensasjonen for investeringer inngår som samlet finansiering av alle prosjekter i investeringsbudsjettet, ikke til finansiering av det enkelte prosjekt.
- Kompensasjon for driftsposter ble fjernet fra og med budsjettåret 2017. Kompensasjonen har ingen resultateffekt.

Avskrivninger

- Ettersom bokføring av årlige avskrivninger og motpost avskrivninger ikke har noen resultateffekt, er det i ny kommunelov åpnet for å unnlate disse postene ved budsjetteringen, og dette er nå gjennomført i budsjettet.

Utbytte

- Budsjettet for 2023 er basert på aksjeutbytte kr. 1.513.000.

Avgifter, gebyrer og priser

- Se eget prisvedlegg til budsjettet for 2023.

Skatteinntekter og rammetilskudd

- Skatteinntekter og rammetilskudd er kommunens frie inntekter.
- Kommunen hadde i 2021 en skatteinngang som tilsvarte 68,8 % av landsgjennomsnittet.
Kommunen fikk kompensert manglende skatteinntekt opp til 93,6 % av landsgjennomsnittet gjennom skatteutjevningen i inntektssystemet.
- Kommunesektorens inntekter gjennom inntektssystemet prisjusteres for anslått lønns- og prisvekst før realveksten legges til. For 2023 er det lagt inn en deflator på lønns- og prisvekst med 3,7 %.
- Ut fra KS-prognosemodell for rammetilskudd for 2023, som er basert på statsbudsjettet, er det i kommunens budsjett lagt til grunn en sum på frie inntekter på 426 mill. kr.
Ift statsbudsjettet er følgende endringer og vurderinger foretatt:
 - Befolkningstall per 1.7.2022 er lagt til grunn for beregninger.
 - Skattenivået er nedjustert for kommunen med 5,5 %, dog fra et høyt anslått nivå i 2022.

Integreringstilskudd – flyktninger

- Det er vedtak på å ta imot 35 flyktninger fra Ukraina i 2022, og vi har stilt oss positive til å ta imot det samme antallet for 2023.
- Ved beregning av integreringstilskudd for 2023 er det tatt høyde for de faktisk ankomne hittil i 2022. Tilskuddet er budsjettert med kr 9 mill.

Vesentlige tilskudd

➤ Byregionprosjektet/Omstillingsprg.	kr. 450.000
➤ Sør-Hedmark Næringshage	kr. 250.000
➤ Høgskolestiftelsen	kr. 100.000
➤ Visit Kongsvingerregionen	kr. 188.000
➤ Vilja	kr. 850 000
➤ Frivilligsentralen	kr. 680 000
➤ GIVAS - tilskudd vannavgift	kr. 300 000
➤ Eidskog Kirkelige Fellesråd	kr. 3 800 000
➤ Anno Museum	kr. 125.000
➤ Lag og foreninger	kr. 500.000

Disposisjonsfond

- Det bør avsettes midler gjennom de årlige budsjetter for å kunne håndtere svingninger i de økonomiske forutsetningene.
- Disposisjonsfondene utgjør p.t. ca. kr 48,3 mill. I budsjettet for 2023 er det foreslått en avsetning til fondene på kr 1,05 mill. Videre er det budsjettet med bruk av disposisjonsfond med ca kr 1,6 mill. til egenkapital-innskudd KLP i investeringsbudsjettet.
- Kommunens økonomi framover avhenger av å lykkes med omstrukturering av tjenestene, slik at måltallet om netto driftsresultat forbedres betraktelig.
- Disposisjonsfondene skal først og fremst dekke opp utgifter knyttet til merforbruk, og helst også tidligere års premieavvik, som p.t. utgjør ca. kr. 35 mill.

Investering

- Kommunens midler på diverse investeringsfond (bundne og ubundne) er på ca kr 50 mill.
- Egenkapitalinnskudd til KLP føres i investeringsregnskapet. For 2023 er det forutsatt at innskuddet finansieres ved bruk av disposisjonsfond kr 1,6 mill.

Nøkkel tall fra budsjettet for 2023

Driftsbudsjett:

	Oppr.2022	2023
Brutto driftsinntekter inkl. renter i	584 717	604 371
Brutto driftsutgifter inkl. renter	562 328	579 655
Prosentvis økning i brutto drifts-inntekter inkl. renter ift. Oppr. budsjett 2022	+ 1,9	+ 1,04
Prosentvis økning i brutto driftsutgifter inkl. renter ift. Oppr. budsjett 2022	+ 2,4	+ 1,03

	EK	Norm/landet
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	0,0 %	1,75 %
Skatteanslag prosentvis vekst ift. prognosert statsbudsjett	-5,5 %	3,5 %
Forutsatt lønnsvekst fra 2022-23 inn i budsjettet	4,5 %	4,2 %
Netto renter og avdrag i % av driftsinntekter	7,0 %	Maks 7

Investeringsbudsjett:

	EK	Norm
Brutto investeringsutgifter	47 085	
Brutto investeringsutgifter i % av driftsinntekter	12,72 %	Maks 15
Andel av årets investeringer finansiert med lån	69,13 %	
Beregnet langsiktig gjeld ved utgangen av 2023(eksl. Startlån)	520 893	
Etter dette utgjør langsiktig gjeld i % av driftsinntektene	87 %	Maks 50
Endring av gjeld som følge av 2023 budsjettet kr	2,9	

5. § 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift

Bevilgningsoversikt - Økonomisk oversikt drift	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett (endr) 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	273 843	274 827	274 925	274 929	257 558	271 549
Inntekts- og formuesskatt	152 693	152 693	152 693	152 693	157 766	154 506
Eiendomsskatt	14 000	13 900	13 900	13 900	13 700	13 832
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	12 300	12 200	12 200	12 100	3 700	4 710
Overføringer og tilskudd fra andre	84 638	84 363	84 363	84 363	98 329	164 214
Brukerbetalinger	14 676	14 676	14 676	14 676	15 826	21 863
Salgs- og leieinntekter	46 638	46 638	46 638	46 638	43 736	47 199
Sum driftsinntekter	598 788	599 297	599 395	599 299	590 615	677 872
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	338 724	334 261	327 474	327 211	330 835	348 857
Sosiale utgifter	44 666	43 668	41 964	41 363	70 346	73 965
Kjøp av varer og tjenester	152 175	151 400	151 612	151 400	138 314	171 492
Overføringer og tilskudd til andre	25 015	25 015	25 015	25 015	25 622	55 805
Avskrivninger	0	0	0	0	0	21 799
Sum driftsutgifter	561 080	554 345	546 066	544 990	565 116	671 919
Brutto driftsresultat	37 708	44 952	53 329	54 309	25 499	5 953
Finansinntekter						
Renteinntekter	4 070	4 570	5 170	5 570	1 352	1 178
Utbytter	1 513	0	0	0	3 721	3 460
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	18 575	23 796	24 340	24 834	8 183	6 622
Avdrag på lån	24 230	24 820	25 631	29 318	25 000	21 661
Netto finansutgifter	-37 222	-44 046	-44 801	-48 582	-28 110	-23 645
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	21 799
Netto driftsresultat	486	906	8 528	5 727	-2 611	4 108
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	1 600	1 650	1 700	1 750	1 450	1 021
Avsetninger til bundne driftsfond	100	100	100	100	20	7 288
Bruk av bundne driftsfond	-700	-700	-700	-700	-1 470	-6 916
Avsetninger til disposisjonsfond	1 086	1 506	9 128	6 327	0	6 832
Bruk av disposisjonsfond	-1 600	-1 650	-1 700	-1 750	-2 611	-4 117
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	486	906	8 528	5 727	-2 611	4 108
Fremført til inndeckn. i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

1. Det er lagt til grunn skattenedgang på 5,5 %.
2. Eiendomsskatt for boligeiendommer og fritidseiendommer videreføres med 4 promille. Eiendomskattesatsen for næring er 3 promille.
3. Andre generelle statstilskudd:
 - a. Rente- og avdragskompensasjon kr 3 300 000,-

Totalt 2023 kr 3 300 000,-
4. Utbytte: Bramiljø AS og ESAS kr 1 513 000,-
5. Avsetning til bundne fond:
 - a. Viltfond kr 100 000,-
6. Bruk av bundne fond:
 - a. Viltfond kr 300 000,-
 - b. Bruk av statstilskudd - Skole kr 300 000,-

§ 5-4 Bevilgningsoversikt - drift

Bevilgningsoversikt - drift (budsjett)	Regnskap 2021	Budsjett(endr) 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	271 549	257 558	273 843	274 827	274 925	274 929
Inntekts- og formueskatt	154 506	157 766	152 693	152 693	152 693	152 693
Eiendomsskatt	13 832	13 700	14 000	13 900	13 900	13 900
Andre generelle driftsinntekter	4 710	3 700	12 300	12 200	12 200	12 100
Sum generelle driftsinntekter	444 596	432 724	452 836	453 620	453 718	453 622
Sum bevilgninger drift, netto	416 695	406 953	415 518	409 098	400 729	399 752
Avskrivninger	21 799	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	438 494	406 953	415 518	409 098	400 729	399 752
Brutto driftsresultat	6 101	25 771	37 318	44 522	52 989	53 870
Renteinntekter	425	370	370	370	370	370
Utbytter	3 460	3 721	1 513	0	0	0
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	6 016	7 473	14 485	19 166	19 200	19 195
Avdrag på lån	21 661	25 000	24 230	24 820	25 631	29 318
Netto finansutgifter	-23 793	-28 382	-36 832	-43 616	-44 461	-48 143
Motpost avskrivninger	21 799	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	4 108	-2 611	486	906	8 528	5 727
Disp. eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	1 021	1 450	1 600	1 650	1 700	1 750
Avsetninger til bundne driftsfond	7 288	20	100	100	100	100
Bruk av bundne driftsfond	-6 916	-1 470	-700	-700	-700	-700
Avsetninger til disposisjonsfond	6 832	0	1 086	1 506	9 128	6 327
Bruk av disposisjonsfond	-4 117	-2 611	-1 600	-1 650	-1 700	-1 750
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0		0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	4 108	-2 611	486	906	8 528	5 727
Fremført til inndeckn. i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

AVD		Regnskap 2021	Buds(end) 2022	Årsbudsjett 2023/V:412	Øk.plan 2024/V:412	Øk.plan 2025/V:412	Øk.plan 2026/V:412
101	ØKONOMI-ADMINISTRASJON	12 750	11 268	12 169	12 027	12 027	12 015
102	HR-AVDELING	5 167	5 913	6 514	6 524	6 524	6 519
103	NAV	19 490	22 103	21 926	21 947	21 947	21 936
105	KULTUR	11 546	13 602	12 124	12 336	12 336	12 317
106	DIGITALISERING	9 895	11 140	12 339	11 852	12 359	11 842
110	GENERELL FINANS	-44 785	-3 837	-25 749	-26 803	-26 893	-26 794
201	EIENDOMSFORVALTNING	29 149	17 479	22 958	22 827	22 827	22 817
202	PLAN / BYGGESAK	10 148	11 572	11 898	11 769	11 769	11 759
203	ADMIN TEKNIKK, PLAN OG MILJØ	25 464	6 883	7 058	6 399	6 399	6 397
204	RENHOLD / VASKERI	0	9 958	10 812	10 847	10 847	10 829
205	BRANN OG FEIERVESEN	5 373	7 856	7 386	7 386	7 386	7 386
207	LANDBRUK	-464	809	899	916	916	907
301	MAGNOR SKOLE	12 914	13 444	14 346	12 677	9 748	9 742
302	SKOTTERUD SKOLE	21 396	21 868	23 062	21 396	18 467	18 460
303	EIDSKOG U-SKOLE	26 410	25 346	23 896	22 229	19 300	19 293
304	PPT-TJENESTEN	3 606	5 501	4 971	4 986	4 986	4 979
305	HELSESTASJONSTJENESTER	2 918	2 976	3 113	3 124	3 124	3 119
306	BARNEVERN	15 473	16 352	18 326	18 352	18 352	18 339
307	ADMIN OPPVEKST OG LÆRING	15 238	12 137	15 971	15 976	15 976	15 973
308	MAGNOR BARNEHAGE	8 971	8 102	7 344	7 375	7 375	7 360
309	SKOTTERUD BARNEHAGE	17 805	15 893	17 024	17 090	17 090	17 057
310	FLYKTNING	3 477	2 676	6 681	6 685	6 685	6 683
401	HJEMMEBASERT OMSORG	71 296	58 169	65 566	65 775	65 775	65 671
402	EIDSKOG HELSETUN	57 923	48 094	55 819	56 006	56 006	55 912
403	BOLIGTJENESTEN	39 575	39 524	36 738	36 971	36 971	36 855
404	ADMIN HELSE OG OMSORG	10 310	23	1 169	1 196	1 196	1 182
405	LEGESENTER/FYSIOTERAPI	16 379	11 564	12 733	12 763	12 763	12 748
406	PSYKISK HELSE OG RUS	10 218	10 538	8 425	8 471	8 471	8 448
	TIL FORDELING	417 642	406 953	415 518	409 098	400 729	399 752
501	Funk 100-399/avd 501-502	20 009					
501	Avskrivninger(drift 990-999/funk 8	-21 799					
501	Statstilskudd Korona	951					
101-406	Renteutgifter alle tjenester	-108					
	TIL FORDELING	416 695	406 953	415 518	409 098	400 729	399 752

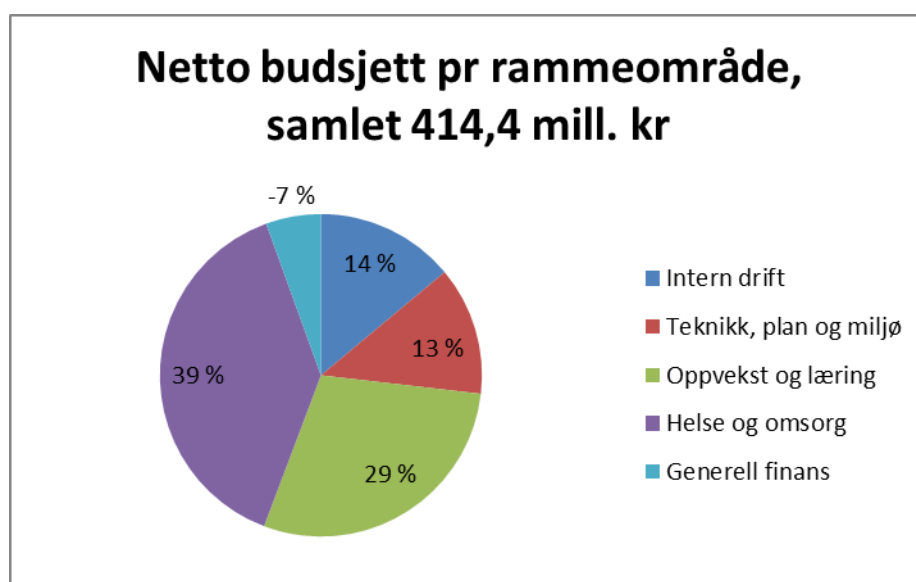
§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto

Tabellen nedenfor viser hvordan rammen er fordelt mellom de ulike rammeområdene i hele 1000 kroner:

Rammeområdet	regnskap 2021	budsjett(en dr) 2022	budsjett 2023	budsjett 2024	budsjett 2025	budsjett 2026
Intern drift	58 848	64 026	65 071	64 687	65 194	64 630
Teknikk, plan og miljø	69 670	54 557	61 011	60 143	60 143	60 096
Oppvekst og læring	128 208	124 296	134 735	129 891	121 104	121 005
Helse og omsorg	205 701	167 912	180 450	181 181	181 181	180 815
Generell finans	-44 785	-3 837	-25 749	-26 803	-26 893	-26 794
Sum netto driftsrammer	417 642	406 953	415 518	409 098	400 729	399 752

Avviket i 2021 skyldes korrigeringer mot avd 501 på 947

Figuren under viser andelen av netto budsjett på rammeområdene. Områdene oppvekst og læring og helse og omsorg er de to desidert største områdene, og står samlet sett for 68 prosent av kommunen utgifter:

Anskaffelse og anvendelse av midler

	Regnskap 2021	Budsjett (endr)2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Anskaffelse og anvendelse av midler						
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	677 828	590 565	598 738	599 247	599 345	599 249
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)						
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	64 596	114 863	4 120	4 620	5 220	5 620
Sum anskaffelse av midler	742 424	705 428	602 858	603 867	604 565	604 869
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	649 994	565 116	560 017	554 345	546 066	544 990
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)						
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	50 561	66 748	42 805	48 616	49 971	54 152
Sum anvendelse av midler	700 555	631 864	602 822	602 961	596 037	599 142
Anskaffelse - anvendelse av midler	41 869	73 564	36	906	8 528	5 727
Endring i ubrukte lånemidler	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Inv.	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	41 869	73 564	36	906	8 528	5 727
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	15 505	505	736	1 606	9 228	6 427
Bruk av avsetninger	13 187	4 081	2 300	2 350	2 400	2 450
Til avsetning senere år	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	2 317	-3 576	-1 564	-744	6 828	3 977
Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	22 820	1 450	0	0	0	0
Interne utgifter mv	22 820	1 450	1 600	1 650	1 700	1 750
Netto interne overføringer	0	0	-1 600	-1 650	-1 700	-1 750

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelser

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pensjonsforpliktelser						
Pensjonsforpliktelser KLP	686 314	686 314	686 314	686 314	686 314	686 314
Pensjonsforpliktelser SPK	39 751	39 751	39 751	39 751	39 751	39 751
Langsiktig gjeld:						
Startlån	81 292	103 078	115 762	128 533	140 976	153 074
Investeringslån	571 012	560 081	476 657	477 417	477 358	473 610
TOTALT	1 378 369	1 389 224	1 318 484	1 332 015	1 344 399	1 352 749

6. SENTRALADMINISTRASJON

6.1 ØKONOMI

	Regnskap 2021	Budsjett(endr) 2022	Årsbudsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
INTERN DRIFT						
101 ØKONOMI-ADMINISTRASJON	12 750	11 268	12 169	12 027	12 027	12 015
102 HR-AVDELING	5 167	5 913	6 514	6 524	6 524	6 519
103 NAV	19 490	22 103	21 926	21 947	21 947	21 936
105 KULTUR	11 546	13 602	12 124	12 336	12 336	12 317
106 DIGITALISERING	9 895	11 140	12 339	11 852	12 359	11 842
110 GENERELL FINANS	-44 785	-3 837	-25 749	-26 803	-26 893	-26 794
TOTALT	14 063	60 189	39 322	37 884	38 301	37 836

6.2 Økonomiske endringer fra 2023 til 2026

Avdeling 101 Økonomi/administrasjon

Under denne avdelingen ligger funksjonen for politisk organisering (kommunestyre, formannskap og komiteer). Kommuneloven åpner opp for færre medlemmer for kommuner av Eidskog sin størrelse. På bakgrunn av dette og med behov for kostnadskutt for kommunen som helhet, reduseres budsjetttrammen for dette området for hele økonomiplanperioden.

Avdelingen viderefører noe mer satsning på digitale løsninger som forenkler og kvalitets-sikrer arbeidsprosesser. Effektivisering av arbeidsoppgaver er en prosess som pågår fortløpende.

Avdeling 102 HR

HR - avdelingens primæroppgaver er oppfølging av de overordnede retningslinjene som vedrører personaladministrasjon, samt lønnsutbetalinger for samtlige ansatte, folkevalgte og andre som får sine godtgjøringer fra kommunen. Det vektlegges også å være en god støttefunksjon for de respektive ledere i kommunen, og ha god kommunikasjon med enhetene. Lønnsfunksjonen blir styrket ressursmessig i 2023.

Avdeling 103 NAV

Det har i 2022 vært en kraftig økning av utbetalinger på økonomisk stønad grunnet situasjonen vi befinner oss i med krig i Europa. Det er en veldig usikker tid vi går i møte i planperioden med store utfordringer i forhold til økte strøm priser, høyere renter, høye drivstoff priser og økte mat og dagligvare priser.

Det er mange ytre faktorer som påvirker oss og det kan ikke forventes at 2023 og kommende planperiode skal bli mindre utfordrende i forhold til økonomi og budsjett. Situasjonen vil fortsatt ramme de som allerede er i en vanskelig situasjon, og også de som lever med små økonomiske marginer. NAV Eidskog skal bidra med forsterket oppfølging og økt innsats i forhold til forebyggende tiltak og samtidig medvirke til sosial trygghet.

I forhold til ungdom og aktivitetsplikten så videreføres midler til å gjennomføre lovpålagte og egnede aktiviteter ved Vilja vendepunktet. I tillegg og som supplement så blev det i november -21 startet opp et prosjekt som dekkes med midler fra Statsforvalteren. Prosjektet heter «Jobb i sikte» og er rettet mot ungdom under 30 år og går over 3 år. Redusere utenforskap og øke varig inkludering i arbeidslivet er to sentrale mål. Etter første prosjekt året ser vi en stor verdi av en 100 % resurs som kan sette søkelys på den enkeltes behov for å komme i aktivitet og jobb eller i posisjon for dette.

Mål for perioden 2023 – 2026

Flere i arbeid, aktivitet og utdanning og færre på stønad, passivitet og utenforskap.

Håndtere vekst i antall brukere som har behov for oppfølging.

- Sikre og utføre helhetlige, forsvarlige sosiale tjenester til utsatte grupper.
- Øke innsatsen mot Råd og veiledning rundt økonomi og arbeid og andre relevante områder som styrker den enkeltes muligheter om å bli selvhjulpne.
- For brukere som mangler videregående utdanning skal opplæringstiltak prioriteres.
- Bruke hensiktsmessige oppfølgingskanaler og kontaktpunkter i forhold til våre tjenester.
- Samarbeide tett med flyktning tjenesten og ivareta rettigheter og plikter uavhengig av bakgrunn for bosetting.
- Ulike virkemidler og tiltak skal brukes fullt ut i forhold til muligheter og bidra til stabil tilknytting til arbeidslivet.
- Pro aktivt markedsarbeid og dialog med bedrifter i regionen.
- Brukere og arbeidsgivere får tettere oppfølging på arbeidsplassen.

Gi arbeidsrettet og helhetlig oppfølging med utgangspunkt i brukers behov.

- Aktivitetsplikten innebærer at alle brukere -og særlig de under 30 år- møtes med forventninger til aktivitet som bringer dem raskest mulig i arbeid eller utdanning uansett ytelse.

- De under 30 år som søker om eller mottar økonomisk stønad, uansett utfordringer, skal tilbys aktivitet i kommunal regi i forhold til aktivitetsplikten.
- Ved behov få oppfølging av en sosialfaglig «jobb coach» som en ekstra støtte og resurs ute på feltet. (3-årig prosjekt 01.11.21-31.10.24).
- Aktivitetsplaner skal utarbeides med brukers arbeidsmål og tilhørende aktiviteter.
- Brukere i tiltak skal ha mulighet for daglig oppfølging. Dette skal skje i tett samarbeid med arbeidsgiver, tiltaksarrangør eller i egenregi.
- I enhver sak hvor bruker er i tiltak (institusjonelt eller ordinært arbeidsliv) skal NAV Eidskog stille krav til rapportering, både underveis og en sluttrapport, relatert til målet (bestilling) med tiltaket.
- Unge med nedsatt arbeidsevne og de med innvandrer bakgrunn skal gis en tett og god oppfølging med eller uten samarbeidspartner.

Redusere barnefattigdom og utenforskap.

- NAV Eidskog skal ha høyt fokus i forhold til utsatte barn og unge og deres foreldre. Det skal tilbys et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.
- Jobbe for å avdekke og kartlegge eventuelle behov for tjenesten uansett hvilken ytelse eller oppfølging den enkelte har ved NAV Eidskog.
- Forankre barneperspektivet i NAV og samarbeidet på tvers i kommunen og med andre relevante samarbeidspartnere.
- I samarbeid oppnå; Tidligst mulig innsats på lavest mulig nivå!

Forsterke kontakten med arbeidsgivere for å få flere i arbeid.

- Gi arbeidsgivere helhetlige og koordinerte tjenester.
- Følge opp avtaler mellom virksomheter og NAV Eidskog.
- Bidra til et inkluderende arbeidsliv og et arbeidsliv i omstilling.
- Senke terskelen og gjøre det lettere for arbeidsgiver å ansette. Økt bruk av virkemidler som reduserer arbeidsgivers risiko, som lønnskudd og mentor.
- Bidra til at arbeidsgivere tar i bruk selvbetjente løsninger.
- Bidra til et systematisk/integrert samarbeid mellom NAV-kontor i regionen.

Bedre brukermøter.

- Bidra til bedre kvalitet gjennom mer helhetlige og koordinerte tjenester fra NAV Eidskog gjennom brukerinnspill, brukarmedvirkning og i samarbeid med andre aktører.
- Ta i bruk digitale tjenester og sikre at brukerne møtes på riktig arena. Realiserte gevinster skal bidra til bedre service og kvalitet i brukeroppfølgningen.

Bidra til en pålitelig forvaltning.

- Sikre en forsvarlig håndtering av rettigheter og plikter for brukere med arbeidsrettede og kommunale ytelser. For brukere med hhv. arbeidsavklaringspenger og dagpenger må det sikres tidlig avklaring og oppfølging før vedtaksperioden utgår.
- Det skal jobbes bevisst mot formålene i Sosialtjenesteloven med riktige krav og vilkår til riktig tid og med riktig kvalitet.

- Informere om og tilby kvalifiseringsstønad (Kvp) hvor rettigheter kan foreligge.
- Avdekke, informere og tilby tjenesten Råd og Veiledning i all oppfølging.
- Det skal sikres et godt samarbeid med NAV arbeid og ytelser og med Statsforvalteren i Innlandet.

Avdeling 105 kultur

Kultur

Tjenesteområdet er organisert i syv avdelinger:

- Bibliotek
- Kulturskole
- Servicetorg
- BUA – utlånsentral og møteplass
- Frisklivsentralen
- Ungdomsarbeidet Ung4Reg, Møteplass/fritidsklubb
- Administrativ avdeling for kultur og folkehelse

De ulike fagfeltene er hjemlet i opplæringsloven, lov om folkehelsearbeid, kulturloven og lov om folkebibliotek.

Ansvarsområder:

- Kulturminnevern
- Saksbehandling kultur; herunder tilskuddsordninger
- Kulturarrangør; herunder UKM, kulturuke, øvrige arrangement
- Forvalte kulturstipend, den kulturelle spaserstokken og lignende ordninger
- Bibliotekdrift
- Kulturskoletilbud
- Drift av Servicetorg
- Drift av utlånsentral og møteplass BUA
- Prosjekt Ung4Reg, møteplass for ungdom
- Drift av Frisklivsentral
- Oversiktsarbeid folkehelse/tverrsektoriell koordinering
- Samordning og bistand mellom kommunal og frivillig sektor
- TV-aksjonen

Økonomiske endringer fra 2023 – 2026:

Årlig tilskudd til lag og foreninger:

kr. 500. 000

Det ønskes et årlig tilskudd for oppgradering merking av kulturminner med kr. 100.000, men dette er det ikke funnet budsjettmidler for denne gangen.

Sommerjobb for ungdom kan inngå i helseenhetens pott for sommervikarer.

Etablering av dagsturhytte (KS-sak 013//21) er utsatt til 2024/2025. Dette grunnet problemer med leveranse fra materiell fra leverandør, samt at avdelingen er i behov av mer tid til et grundigere prosessarbeid.

Mål for perioden 2023 – 2026:

- Tilby et mangfold av kulturuttrykk gjennom arrangementer og faste tilbud
- Utvikle møteplasser for helsefremmende aktiviteter, herunder biblioteket, kulturskolen, Fritidsklubb, Frisklivsentralen og BUA.
- Være bidragsyter i kommunens folkehelsearbeid, både på strategisk nivå og i praktisk tjenestetilbud
- Drive oversiktsarbeid innen folkehelse som grunnlag for kommunale planprosesser
- Sikre like muligheter for deltagelse i kultur- og idrettsaktiviteter, bl.a. gjennom tilskuddsordninger, kontingent-kasse, utlåssentralen BUA, og ulike gratis-arrangement
- Styrke samhandling og bistand til frivillige lag og foreninger
- Kulturminner i bruk er den beste form for vern, de er identitetsskapende og kan benyttes i profilering.
- Økt tverrsektorielt samarbeid
- Videreføre kurs og individuell digital veiledning for seniorer

Prosjektet Ung4Reg, Fritidsklubb som møteplass for ungdom

Ungdommen i Eidskog har i en årrekke kommunisert at de mangler en møteplass for sin aldersgruppe. Som en reaksjon på det manglende tilbudet ble kulturavdelingen i 2020 en del av Helsedirektoratets Program for Folkehelse kalt Ung4reg. Ung4reg gav økonomisk mulighet over en 5-års periode, til å starte en prosess rundt ungdomsarbeidet. I 2020 gjennomførte kulturavdelingen via Kantar Norsk Gallup, en kartleggingsundersøkelse på ungdomsskolen. Ett av hovedfunnene viste behov for en møteplass innendørs tilpasset til aldersgruppen.

Arbeidet er forankret tverrsektorielt, og det er ansatt prosjektleder i 50 % stilling med midler fra Ung4reg. Det er tenkt at fritidstilbudet knytter til seg personale fra ungdomsskolen, som naturlig kjenner især utsatt ungdom. I oppstartsåret 2023 vil hovedfokus ligge på etablering og medvirkningsprosesser.

Fritidsklubben skal være et uformelt rusfritt sted for unge i alderen 12 til 16 år, fortrinnsvis direkte etter skoletid ved tidligere Ungdommens Hus. Etter de unges eget ønske skal fritidsklubben være et fristed for samvær, hvor man kan spise mat, gjøre lekser og "henge". Fritidsklubben samlokaliseres delvis med Eidskog kulturskole, og det vil tilbys aktiviteter som allerede finnes på kulturskolen. Videre aktivitetstilbud skal de unge selv få ta initiativ til å medvirke til å utforme.

Kulturavdelingen søker midler fra Bufdir til etablering og drift i perioden 2023-2025.

Tyrielden Eidskog bibliotek

Skal fortsette å være et levende bibliotek med gode tall for besøk og bruk. I tillegg til tradisjonelle bibliotektilbud, vil Tyrielden være en møteplass for samtaler, læring og kulturopplevelser. En av tjenestens hovedsatsningsområder for perioden er digital veiledning for seniorer, i tråd med reformen Leve Hele Livet.

Eidskog kulturskole

Kulturskolebygget er nyrestaurert, og kulturskolen ønsker økt sambruk og samarbeid om tilbud, især til nyetableringen av møteplass for ungdom ved Ungdommens Hus. Kulturskoletilbudet vil i enda større grad enn tidligere rette seg mot et bredere publikum, hvor voksne inkluderes som målgruppe. Tilbudet ønskes utvidet til flere områder, eksempelvis e-sport. Scene Sør ønskes brukt til arrangement og konserter i større grad enn i dag.

BUA

Vil være en utlånsordning med et bredt utvalg av utstyr til ulike aktivitetstyper. Hovedmålsetningen er å bidra til at unge i Eidskog kan delta på aktiviteter uavhengig av økonomisk status. Samtidig ønsker BUA å være et møtested for alle aldre. Kulturavdelingen søker Bufdir-midler for drift i et 3-års perspektiv (2023-2025).

Frisklivssentralen

Frisklivssentralens tilbud er en del av de kommunale lærings - og mestringstilbudene som bidrar til å utjevne sosiale ulikheter. Frisklivssentralen vil satse videre spesielt på gruppetilbud, som har gjennom årene vist seg effektive for deltagerne (eks; golfprosjekt, heste-gruppe og friluftsliv). Friskliv vil i perioden bidra inn i reformen Leve Hele Livet innenfor konseptet Sterk og Stødig for seniorer. Tjenesten har inntil nå årlig mottatt eksterne tilskudd, og man fortsetter å søke videre for kommende periode.

Samordning kommunal og frivillig sektor

Eidskog kommune har et rikt organisasjonsliv og kjennetegnes av et høyt antall lag og foreninger. I kommunens registrering finnes om lag 85 organisasjoner, som legger ned en stor innsats som skaper et rikt nærmiljø. Stilling som frivilligkoordinator i 50 % (vedtak K042/17) vil legge til rette for å videreutvikle en helhetlig frivillighetspolitikk. Flere av organisasjonene opplever utfordringer knyttet til økonomi, lokaler, rekruttering og synlighet. Disse områdene vil danne grunnlag for arbeidsoppgaver og satsningsområder i perioden.

Kulturminnefeltet

Det vil i perioden arbeides med punkter i henhold til handlingsdelen (2022-2025) tilhørende kulturminneplan (2018-2025). Det prioriteres samarbeid med Anno Museum og lokale/regionale organisasjoner. Det vil prioriteres arbeides videre med Den Wingerske Kongeveg og Pilgrimsleden.

Brennastua på Morokulien: under perioden skal det utarbeides en tilstandsrapport på bygget som grunnlag for vedlikehold og investering. Det bør i tillegg utarbeides plan for aktiv bruk av bygget.

Fredsplassen Morokulien: Kulturavdelingen forutsetter at skjøtselsplan utarbeidet i forbindelse med Interregprosjekt Restaurering av Fredsmonument følges opp under perioden av teknisk fagpersonell.

Avdeling 106 – Digitalisering

Tjenesteområdet er organisert i følgende områder:

IKT

Dokumentsenter

Innkjøp

Sosiale medier

Politisk sekretariat

Ansvarsområder:

- Drift av kommunens IT systemer
- Innkjøpsavtaler – både gjennom RIIK og i egen regi
- Systemansvar for kommunens kvalitetssystem
- Saksbehandling skjenke og tobakksbevillinger
- Arkivtjenester og fordeling av post
- Hjemmeside og sosiale medier
- Politisk sekretariat
- Produksjon av videoopptak fra kommunestyremøter
- Valggjennomføring

Økonomiske endringer fra 2022 til 2026

Politikk

I 2023 er det kommune og fylkestingsvalg.

Det er lagt inn kr. 510 000,- til valggjennomføring. Kostanden gjenspeiler at det er vedtatt to valgdager på Skotterud (søndag og mandag) og 4 stemmesteder på valgdagen. Valget er et arrangement som strekker seg fra 1. juli med tidligstemming, via forhåndsstemming fra 10 august til og med valgdagen 11 september 2023. Dette gir velgerne mulighet for å avlegge stemme hele 53 dager inkludert søndag før valgdagen.

Et kommunestyrevalg medfører også kostnader med nye Ipader for representantene. Det er lagt inn kr. 300 000,- i investeringsbudsjettet til nye ipader. De politikerne som allerede har kommunal Ipad får tilbud om å kjøpe ut disse, resten skal leveres tilbake til kommunen etter endt kommunestyreperiode.

For stortingsvalget i 2025 antas det at kostnadene for valggjennomføringen er minst like høye, dersom man opprettholder samme antall stemmesteder og tider.

Kostnader for vanlig drift av det politiske liv i Eidskog er svært høyt, tatt i betraktning at man har flere kommunestyrerepresentanter enn lovpålagt og høy møtehyppighet. For å møte de stramme økonomiske tidene vi har foran oss, er det viktig at politikerne også ser på innsparinger når det gjelder politisk organisering og møtehyppighet i Eidskog kommune før neste kommunestyreperiode.

Digitalisering

Det planlegges for digitalisering av gamle papirarkiver som er i daglig bruk i kommunen. Vi starter med Teknisk avdeling og byggesaksarkivet. Dette vil gi gevinst i forhold til behandlingstider og sporbarhet.

Det er satt av kr. 1 000 000,- pr. år i 3 år til digitalisering av byggesaksarkivet. Prosjektet igangsettes dersom det blir vedtatt midler i investeringsbudsjettet.

Mål for perioden 2023 – 2027

Digitaliseringsavdelingen skal til enhver tid jobbe for å forbedre og forenkle arbeidsprosesser i hele organisasjonen, gjennom fokus på digitale løsninger.

- Det skal fortsatt fokuseres på Ikt sikkerhet og personvern.
- Det arbeides med stadige oppgraderinger av programvare samt overgang til flere digitale løsninger i hele organisasjonen. Det er viktig at vi investerer i digitale løsninger som på sikt kan gi kommunen ledig kapasitet til å håndtere andre/flere oppgaver i takt med samfunnsendringene.
- Vi fortsetter arbeidet med innkjøpsavtaler både gjennom RIIK og i kommunal regi.
- Hele avdelingen blir involvert i gjennomføringen av valgene i 2023 og 2025.
- Vi ønsker å digitalisere flest mulig papirarkiver som er i daglig bruk.

Årsverksendringer/sykefravær

SENTRALADMINISTRASJON	2020	2021	2022
	31.des	31.des	31.okt
Antall faste årsverk	35,97	36,82	36,82
Antall midlertidige årsverk	0,10	1,20	3,10
Sum faste og midlertidige	36,07	38,02	39,92
Sykefravær	3,2	4,0	3,3

Lærlinger

Kommunens plan for lærling-inntak er følgende:

FAG	2020	2021	2022	2023
IKT	1	1	1	1
Barne- og ungdomsarbeider	5	4	4	4
Helse	11	12	12	12
Feier	0	0	0	0
Uteseksjon	0	0	0	0
Kontorfag	0	0	0	0
Renholds fag	0	0	0	0
Institusjonskikk	1	1	1	1
TOTALT	18	18	18	18

Det er HR-avdelingen som utlyser lærlingestillingene, og bistår avdelingene underveis i rekrutteringsprosessen. HR-avdelingen har det overordnede ansvaret for å følge vedtatt lærlingeplan.

På grunn av endret utdanningsmønster innen yrkesfag, så opplever kommunen færre og færre som søker seg lærlingplass. Dette har medført at kommunen ikke har klart å oppfylle intensjonen om 3 lærlinger pr 1000 innbygger etter 2018. Dette er et moment som må tas med til vurdering i økonomiplanperioden.

I tillegg til lærlinger så tilbyr kommunen fortløpende fagbrev på jobb for de som er aktuelle og motiverte for det.

7. OPPVEKST OG LÆRING

7.1 ØKONOMI

	Regnskap 2021	Budsjett(endr) 2022	Årsbudsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Oppvekst og Læring						
301 MAGNOR SKOLE	12 914	13 444	14 346	12 677	9 748	9 742
302 SKOTTERUD SKOLE	21 396	21 868	23 062	21 396	18 467	18 460
303 EIDSKOG U-SKOLE	26 410	25 346	23 896	22 229	19 300	19 293
304 PPT-TJENESTEN	3 606	5 501	4 971	4 986	4 986	4 979
305 HELSESTASJONSTJENESTER	2 918	2 976	3 113	3 124	3 124	3 119
306 BARNEVERN	15 473	16 352	18 326	18 352	18 352	18 339
307 ADMIN OPPVEKST OG LÆRING	15 238	12 137	15 971	15 976	15 976	15 973
308 MAGNOR BARNEHAGE	8 971	8 102	7 344	7 375	7 375	7 360
309 SKOTTERUD BARNEHAGE	17 805	15 893	17 024	17 090	17 090	17 057
310 FLYKTNING	3 477	2 676	6 681	6 685	6 685	6 683
TOTALT	128 207	124 296	134 735	129 891	121 104	121 005

7.2. Økonomiske endringer 2023

Virksomhet for oppvekst og læring har budsjettet for en total driftsramme som er kr 10 439 000 høyere i 2023 enn i budsjett for 2022. Største delen av økningen fra 2022 til 2023 skyldes at alle utgifter forbundet med bosetting av flyktninger er budsjettet i virksomheten, samtidig som alle inntektene er budsjettet under finans. Budsjetterte inntekter i forbindelse med bosetting for 2023 er kr. 9 000 000. I praksis innebærer dette at driftsrammen for oppvekst og læring i 2023 har en økning på kr. 1 439 000 i forhold til budsjett for 2022.

Som vi ser av tabellen under fortsetter det totale barnetallet å synke i kommunen. Men det virker som tallene for de yngste barnene begynner å stabilisere seg. Dette bekreftes også gjennom SSB sine framskrivninger fram til 2050, som viser at Eidskog vil ligge på mellom 240 og 250 barn i alderen 0-5 år. Med

utgangspunkt i disse framskrivningene kan vi anta at ett årskull i framtiden vil bestå av i gjennomsnitt 40-42 barn.

Personer						
K-3416 Eidskog		2018	2019	2020	2021	2022
	0-5 år	273	268	275	251	261
	6-15 år	593	571	555	554	532

For å møte de synkende barnetallene foreslås det i budsjettet for 2023 at vi kutter en avdeling i Magnor barnehage fra høsten 2023. Dette medfører at det vil være totalt 9 avdelinger i den offentlige barnehagen, noe vi tror er et minimum av avdelinger for å dekke behovet for framtiden.

Økonomiplanen for årene 2024-2026 gjenspeiler at de kuttene vi har gjort i 2022 og planlegger i 2023 med avdelinger i barnehagen må skje i grunnskolen fra høsten 2024. Dette fordi SSB sin framskrivning antar at antall personer i aldersgruppen 6-15 år fortsetter å synke mye de neste årene.

Samtidig som antall barn i kommunen synker ser vi at andelen barn med behov for hjelpetiltak øker. Vi har blant annet en økning med ca. 50% på antall aktive saker i barnevernstjenesten siste år. For å motvirke denne økningen legger vi opp til et aktivt forebyggende arbeid på tvers av fag. Dette krever tid og ressurser til å treffes tverrfaglig på alle nivå. I budsjett 2023 og økonomiplan 2024-2026 kommer dette til uttrykk gjennom at kuttene primært er tenkt i form av strukturendringer og ikke med mange små kutt.

Tjenestene grunnskole og skolefritidsordning har en økonomisk ramme som er kr. 600 000 høyere enn 2022. Det er en økning på barneskolene pga. ekstra ressurser til blant annet mottak av elever fra Ukraina. Ungdomskolen har noe lavere ramme for å justere ressursene i forhold til elevnedgang.

Oversikt over lærertetthetsnormen pr. oktober 2022:

2022/2023				Antall årsverk mer enn minstekravet
Skole/årstrinn	1.-4. trinn	5.-7. trinn	8.-10.trinn	
Eidskog ungdomsskole			17,7	1,6
Magnor Skole	13,6	13,6		1,6
Skotterud skole	12,4	18		2,1
Totalt	12,9	16,4	17,7	5,3

Inkludert i budsjettet:

- Ivaretagelse av lærertetthetsnormen pr. januar og august.
- Videreføring av lokalt vedtatt timetallsøkning tilsvarende 38 årstimer for 1.-6. års trinn i engelsk.
- Videreføring av lokalt vedtatt timetallsøkning tilsvarende 76 årstimer for 1.-3. års trinn i norsk og matematikk.
- Leksehjelpsordning etter skoletid for ungdomsskoleelever en ettermiddag pr. uke.
- Videreføring av gratis leirskole i lys av inkluderingsperspektivet og gratis skole-prinsippet.

SFO

Fra 1. august 2022 ble det innført 12 timer gratis SFO for elever på 1. trinn. Dette har medført at andelen barn på 1. trinn som benytter tilbudet har økt fra 37% i skoleåret 21/22 til 70% i innværende skoleår.

Totalt er det 43% av elevene i 1.-4. trinn som benytter seg av tilbudet innværende år.

Dette viser at pris spiller en stor rolle for at foreldre skal benytte seg av SFO-tilbudet. I budsjettet er det innarbeidet inntektsgradert foreldrebetaling for SFO.

Administrasjon har en økonomisk ramme som er kr. 3 834 000 høyere enn for 2022. Økningen skyldes at det for 2022 ble lagt et rammenedtrekk inn i tjenesten som skulle fordeles mellom barnehage og skole. I 2023 er rammene lagt ut på de ulike tjenestene. I tillegg er det lagt inn en økning på kr. 1 000 000 i tilskudd til private barnehager.

Tjeneste barnehage har en økonomisk ramme som er kr. 373 000 høyere enn 2022. Magnor barnehage har en nedjustering i ramme pga. nedgang fra 4 til 3 avdelinger fra 1. august 2023. Skotterud barnehage har en høyere ramme pga. ressurser til utvidet avdeling og ressurser for å følge opp enkeltvedtak.

Inkludert i budsjettet:

- Grunnbemanning på 3,4 årsverk pr avdeling med 18 plasser.
- Nedjustering fra 10 til 9 avdelinger fra 1. august 2023.
- 50% assisterende styrer i Skotterud barnehage.
- Ekstra ressurser til utvidet avdeling og oppfølging av enkeltvedtak.

PP-tjenesten har en økonomisk ramme som er kr. 530 000 lavere enn 2022. Nedgangen skyldes en nedgang med 55% saksbehandler.

Inkludert i budsjettet:

- 2 årsverk innenfor psykisk helse for barn og unge
- 60% logoped
- 240 % saksbehandlere
- 40% PP-leder

Barnevernstjenesten har en økonomisk ramme som er kr. 1 974 000 høyere enn 2022. Dette skyldes økte utgifter til tiltak utenfor hjemmet.

Inkludert i budsjettet:

- Økte utgifter til barnevernstiltak utenfor hjemmet, som fosterhjem og institusjonsplasseringer.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten har en økonomisk ramme som er kr. 137 000 høyere enn 2022. Økningen skyldes lønnsøkning etter lønnsoppgjøret i 2022.

Inkludert i budsjettet:

- 100 % helsesykepleier som er fullfinansiert av tilskudd fra helsedirektoratet ut november 2023. Videreføring av stillingen kommer som egen politisk sak i løpet av våren 2023.

Flyktningetjenesten har en økonomisk ramme som er kr. 4 005 000 høyere enn budsjett 2022. Økningen skyldes bosetting av 40 personer i perioden 1.4.22 – 1.11.22. dette medfører økte utgifter i forbindelse med leie av boliger, voksenopplæring, introduksjonsprogram, grunnskole- og barnehagekostnader, kostnader til helsetjenester og andre løpende utgifter. Alle utgifter med unntak av eventuell bruk av helsetjenester er budsjettet under oppvekst.

Inkludert i budsjettet:

- Alle kostnader forbundet med å integrere de som er bosatt i 2022
- Inntektene, kr. 9 000 000, er budsjettert under finans

Signaler fra IMDI tyder på at vi får samme anmodning om bosetting i 2023 som for inneværende år. Det vil i så fall si at vi skal bosette minst 35 personer neste år. Dette vil medføre både økte utgifter og inntekter og vil omtrent doble utgiftene i budsjettet til flyktningtjenesten neste år. Samtidig som det også vil doble inntektene. Disse summene er ikke lagt inn, da anmodningsbrevet for 2023 ikke har kommet på nåværende tidspunkt.

Årsverksendringer

OPPVEKST OG LÆRING	2020	2021	2022
	31.des	31.des	31.okt
Antall faste årsverk	131,88	135,44	140,27
Antall midlertidige årsverk	15,00	11,15	14,20
Sum faste og midlertidige	146,88	146,59	154,47
Sykefravær	4,5	5,1	6,7

Faste: Økningen skyldes overflytting av årverk fra helse til oppvekst.

Engasjement: Økningen skyldes ressurser i forbindelse med oppfølging av enkeltvedtak og bosetting av flyktninger. 2 av årverkene er finansert gjennom prosjektmidler og av andre kommuner.

Mål for perioden 2023-2026

Å "bryte sirkler" og legge til rette for bedre folkehelse og god livsmestring

Nasjonale- og internasjonale undersøkelser med påfølgende analyser av resultatene i skolene ble viet sterkt fokus fra starten av 2000-tallet. Funn her viser at det norske utdanningsløpet er av de mest sosialt reproduserende systemene i verden.

Vi har både internt i kommunen og i regionen arbeidet bevisst rundt dette siden 2016. Vi vil fortsette med dette arbeidet sett opp de nye nasjonale styringsdokumentene i skole, barnehage, barnevern og velferdstjenestene for å skape en mere inkluderende praksis og bedre vilkår for livsmestring blant våre barn og familier.

Langsiktige målsettinger:

Enhet for Oppveksts langsiktige målsetting:

Å bidra til «utdanning – arbeid – inntekt», som er de viktigste indikatorene for god folkehelse ifølge Folkehelseinstituttet.

Bidraget kan konkretiseres ved å legge til rette for at unge «Eidskog borgere» ruster seg best mulig for å realisere seg selv til beste for samfunnet, der «Kunnskapssamfunnet» er den rådende samfunnsformen.

Innenfor barnehage og grunnskolefeltet omsettes målsettingen i følgende kommunale målområder:

1. Leseferdigheter
2. Regneferdigheter
3. Gjennomføring i videregående skole
4. Læringsmiljø
5. 21.århundrets ferdigheter

Dette er målområder som forskning viser øker sjansen for at barn og unge opplever god livsmestring.

Den enkelte barnehage og grunnskole konkretiserer med bakgrunn i kartlegging ved den enkelte avdeling, sine målsettinger innenfor målområdene. Der tiltak for måloppnåelse utarbeides gjennom kunnskapsbasert og forskningsinformert analyse.

Enhetens støttefunksjoner deler samme målsetting, der arbeidet fokuseres omkring «å fange opp og følge opp». Det vil si å bistå til systematisk å støtte familie, barnehage og skole til å tilrettelegge for en best mulig utvikling for det enkelte barn som har behov for dette. Bistanden skal gjennomføres etter prinsippet om tidlig, tverrfaglig og målrettet innsats.

Måloppnåelse tydeliggjøres på lang sikt gjennom:

- Høyere gjennomføringsgrad i videregående skole.
- Høyere utdanningsnivå.
- Lavere andel arbeidsledige.
- Lavere andel unge, passive sosialhjelpsmottakere.

Måleindikatorer for kvalitet:

- Kartlegginger-/observasjoner.
- Faglige kartleggingsprøver.
- Nasjonale prøver.
- Elevundersøkelsen, Foreldreundersøkelsen og Lærerundersøkelsen.
- «Trivselsundersøkelser»
- Standpunktskarakterer, eksamensskarakterer, grunnskolepoeng.
- Overføring til videregående skole.
- Gjennomføringsevne i videregående skole.

Utfordringer

Virksomhetens utfordring vil være å kunne holde søkelyset på det kvalitative tilbudet i en periode med mer krevende økonomiske rammer, parallelt med en bevaring og utvikling av kompetansen til de ansatte som skal yte tjenester.

Som det kommer fram i økonomiplanperioden 2024 – 2026, vil forventede økonomiske rammer være særlig krevende for kommunen og dermed virksomheten, i kommende periode. Situasjonen krever en nøye gjennomgang og omstilling av tjenestene. Omstillingsprosessen vil være knyttet til ytterligere gjennomgang og reduksjon av årsverk, der tjenestenes volum og struktur må være en del av prosessen.

I krevende tider er det svært viktig å holde fast ved kunnskapsbasert og forskningsinformert praksis. Fokusområdene for arbeidet i virksomheten vil følgelig være i forlengelsen av foregående år, men der forventning må avstemmes med de følger en omstilling vil få.

Fokusområder 2023-2026

Eidskog kommune skal arbeide for en inkluderende praksis innenfor tjenestene i oppvekst og ha barnehager og skoler med god kvalitet.

MÅL

- Alle barn og unge skal bli møtt av tjenester som ser dem som hele mennesker med ulike styrker og behov
- Det skal tilrettelegges for godt samarbeid mellom tjenestene og foresatte for å styrke barnets livsmestring
- Barn og unge skal oppleve inkludering og mestring
- Det skal jobbes for et godt læringsmiljø og god faglig utvikling for alle – en ressursgruppe sørger blant annet for å forebygge og tilrettelegge for dyslektikere.
- Barn med særskilte behov skal få kvalitetssikrete tiltak
- Det skal jobbes for gode overganger mellom barnehage, grunnskole og videregående skole

- Skolegårder skal tilrettelegges for aktiviteter i tråd med barn og unges interesser
- Utvikle gode støttetjenester i skolen og for ansatte i barnehage og skole

Eidskog kommune skal arbeide for god samhandling mellom alle tjenester som berører barn, unge og familier.

MÅL

- Eidskog kommune skal prioritere tidlig innsats og helhetlig hjelp til barn og familier
- Det skal tilbys foreldrestøttene tiltak til alle familier.
- Det skal arbeides med å utjevne sosiale ulikheter i barn og unges oppvekstmiljø.

8. HELSE OG OMSORG

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 bestemmer at kommunen har plikt til å yte nødvendige tjenester til alle som oppholder seg i kommunen.

Pasienter / brukere har rett til nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester fra kommunen jf. pasient og brukerrettighetslovens § 2-1 a.

Forsvarlighetskravet setter rammer for tjenestetilbudets utforming og organisering, omfang av tjenester og tidspunkt for iverksettelse av tjenester.

Forvaltningsloven gjelder for kommunens helse og omsorgstjenester. For tjenester etter helse – og omsorgstjenesteloven §§ 3-2 første ledd nr. 6 3-6, og 3-8 gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd.

8.1 ØKONOMI:

	Regnskap 2021	Budsjett(endr) 2022	Årsbudsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Helse og omsorg						
401 HJEMMEBASERT OMSORG	71 296	58 169	65 566	65 775	65 775	65 671
402 EIDSKOG HELSETUN	57 923	48 094	55 819	56 006	56 006	55 912
403 BOLIGTJENESTEN	39 575	39 524	36 738	36 971	36 971	36 855
404 ADMIN HELSE OG OMSORG	10 310	23	1 169	1 196	1 196	1 182
405 LEGESENTER/FYSIOTERAPI	16 379	11 564	12 733	12 763	12 763	12 748
406 PSYKISK HELSE OG RUS	10 218	10 538	8 425	8 471	8 471	8 448
TOTALT	205 701	167 912	180 450	181 181	181 181	180 815

8.2 Økonomiske endringer 2023 – noen hovedtall

Virksomhet for helse- og omsorg har totalt sett en økning i driftsramme for 2023 som er kr 12 500 000,- høyere enn i 2022.

Dette skyldes i hovedsak kostnader i forhold til lønnsoppgjør, men også sentrale endringer i forhold til ulempetillegg beregnet til kr 5 000 000,- pr år, økte kostnader til tjenester for barn samt fastlegesituasjonen.

Sammenlignet med budsjett for 2022 har vi et lavere grunnlag for refusjoner enn tidligere år. For 2023 utgjør dette en reduksjon på kr 19 000 000,-
Inntektssiden i budsjettet for 2023 er muligens også optimistisk, med tanke på planlagte organisatoriske endringer.

Som tidligere år er budsjetttramma meget stram.

Til tross for at helse har fått en økning i driftsramma for 2023 vil ikke dette kunne ivareta dagens driftssituasjon, økninger og endringer av aktivitetsnivå gjennom året.

Det er gjennomført en budsjettering med høy risiko, som krever omfattende organisatoriske endringer samtidig som man ivaretar lovpålagte tjenester. Gevinstrealisering med bakgrunn i driftsendringer er beregnet fra januar måned. Budsjettet framstår med bakgrunn i dette som svært krevende.

Det presiseres imidlertid at alle lovpålagte tjenesteområder i Helse videreføres i økonomiplanperioden. Tjenestetilbudet kan oppleves som mer målrettet og tidsbestemt med enkelte nødvendige innstramminger relatert til en økonomisk stram ramme.

Det er ikke avsatt noen ressurser til planarbeid i 2023.

Det har heller ikke vært mulig å avsette midler til tiltak iht. Helse- og omsorgsplanens del 2 kap. 6, s.30.

Mål og prioriteringer for 2023

Helse- og omsorgsplanen ble vedtatt høsten 2023, i k-sak 63/22.

I helse- og omsorgsplanen ble det på et faglig og strategisk grunnlag valgt ut en kurs for alle helsetjenestene i Eidskog. Planens hovedmål er å klargjøre hvilke utfordringer Eidskog kommune står overfor og hvilke tiltak som må iverksettes på kort og lang sikt for å utvikle en bærekraftig helsetjeneste.

Samtidig ønsker Helsetjenestene å være en lærende organisasjon. Det forsøkes til enhver tid å finne beste praksis og å lære av andre som har oppnådd gode resultater. I denne sammenheng har vi benyttet rapporten «Norges best styrte kommuner- Kommuneindeksen 2022, Agenda Kaupang».

For budsjett 2023 har vi valgt å sette søkelys på følgende områder i Helse- og omsorgsplanen:

Innsatsområde 1.

Alle brukere i Eidskog skal oppleve en helhetlig og sammenhengende helsetjeneste på tvers av sektorer, avdelinger og tjenestenivåer.

Mål.

- Det tilbys rett tjeneste til rett tid, på rett sted og på rett nivå.

Tiltak.

- Ved behov for helsetjenester skal det tenkes teknologiske og digitale løsninger, hjelpemidler, tilrettelegging i egen bolig, egenmestring, selvstendighet og rehabiliteringspotensiale. Tjenestetilbud skal evalueres kontinuerlig.
- Utarbeide rutiner for å sikre godt samarbeid med bruker og pårørende. Personer og deres pårørende skal oppleve forutsigbarhet og trygge møter med tjenesteapparatet.

Virkemiddel for å oppnå mål i budsjettet.

- Vi ser på mulighet for å gjøre tjenestetilbudet mer målrettet og tidsbestemt med enkelte nødvendige innstramminger relatert til en økonomisk stram ramme.
- Det vil stilles større krav til hva innbyggerne må gjøre selv, og vi vil være tydelige på hva kommunen forventer av innbyggerne som skal motta kommunale tjenester.
- For å avklare forventninger til tjenestene utarbeides det tjenestebeskrivelser for alle områder i Helsetjenesten.
- Vi ønsker å bistå med råd og veiledning og samarbeide med pårørende og frivillige for at innbyggerne skal klare seg selv best mulig uten kommunale tjenester. Dette iht. kommunens Helsepyramide.
- Det utarbeides informasjonsbrosjyrer til pårørende om hva som kan forventes ved innflytting på Skotterudtunet/Koppangtunet.
- Det stilles store forventninger til velferdsteknologiprojektet og innføring av velferdsteknologiske løsninger i 2023. Vi har stor tro på at dette kan gi økonomiske gevinster på sikt.
- Helsepyramidens nivåer skal benyttes aktivt jfr. Helse- og omsorgsplanens del 2 s 15.

Innsatsområde 2.

Kommunehelsetjenesten skal være nær når du trenger den, oppdatert og forberedt på å møte helse- og omsorgsbehovet til en befolkning i endring.

Mål.

- Tjenestetilbudet til de som står i fare for å utvikle/har en psykisk lidelse og/eller rusproblem skal være helhetlig og koordinert.

Tiltak.

- I tjenestetilbudet til psykisk helse og rus skal det benyttes gruppesamtaler-/aktiviteter for å skape nettverk, opprettes digitale løsninger og FACT-team.

Virkemiddel for å oppnå mål i budsjettet.

- For å styrke og trygge innbyggernes ønske om å klare mest mulig selv er det viktig med tidlig og tverrfaglig kartlegging.
- Etablere en «investeringstankegang» hvor de tidlige trinnene i en helhetlig innsatstrapp utvikles – utover helsesektoren - for å kunne sette inn tilstrekkelige og riktige ressurser.
- Det etableres tverrfaglige/tverrsektorielle samarbeidsarenaer for å skape et sømløst pasientforløp for brukere innen psykisk helse og rus. NAV og ARA er viktige deltakere inn i et slik samarbeid.
- Mulighuset, Frisklivssentralen, Biblioteket, Frivilligheten, mv er sammen med psykisk helsetjeneste viktige brikker i det tverrsektorielle utøvende arbeidet for sosialt samvær og nettverksbygging for brukere med lidelser knyttet til psykisk helse og rus.
- Det utarbeides en trinnvis boligmodell for ROP-pasienter. Dette inkluderer også etableringen av et nytt kvalitetssystem for å sikre det systematiske kvalitetsarbeidet for denne brukergruppen.
- Det gjennomføres et pilotprosjekt over et år ift. å teste ut digital psykologtjeneste.
- Det forventes oppstart av FACT-team ila 2023.

Organisatoriske endringer.

Målet med de foreslåtte organisatorisk endring i Helse i 2023 vil det være å redusere kostnader relatert til en økonomisk stram ramme.

I Helse og omsorgsplanens kap 2.6, Premisser for fremtidig organisering og struktur sies det bl a:

- Dagens fleksible praksis i forhold til institusjonsplasser opprettholdes, hvor antall plasser med heldøgns omsorg bestemmes ut fra brukernes behov for tjenester. Rom i beredskap benyttes etter behov.
- God utnyttelse av dagens bygningsmasse, for å unngå utgifter til nybygg.
- Det etableres tverrfaglige team på tvers av tjenestoområder for å sikre god utnyttelse av tilgjengelig kompetanse.

Kostnader kan reduseres ved at oppgaver løses raskere. De kan også løses ved at det jobber færre ansatte pr bruker ved å etablere større enheter, eller færre nattevakter i bolig med heldøgns tjenester (større samlokalisering og digitalt tilsyn). Det viser seg også at man reduserer enhetskostnader ved å samlokalisere tjenestesteder med personalbase i nærheten av kommunesentrene.

(Norges best styrte kommuner- Kommuneindeksen 2022, Agenda Kaupang).

Tiltaksplan for budsjett 2023:

- Det etableres en avdeling for utviklingshemmede brukere med somatiske utfordringer på Helsetunet. Rommene på 3A nord omdefineres til 1-roms leiligheter med tilknytning til fellesareal. Tilbudet defineres ikke som institusjon.
- Driften ved Bakketun omorganiseres. De sykeste pasientene vil få tilbud om oppfølging på Helsetunet 1A. Rommene på 1 A omdefineres som 1-roms leilighet med fellesareal. Avdelingen defineres ikke som institusjon.
- Det etableres et ambulerende team bestående av ansatte i boligtjenesten og psykisk helsetjeneste for bedre utnyttelse av eksisterende personalressurser.
- Gruppeaktiviteter ved Mulighuset har som mål å redusere antallet brukere som trenger 1:1 oppfølging fra psykisk helse- og rustjenesten.

- Det utarbeides tjenestebeskrivelse for alle tjenesteområdene i Helse. Tjenestebeskrivelsene skal tydeliggjøre og stille krav til hva innbyggeren må gjøre selv og hva kommunen forventer av innbyggere som skal kommunale tjenester.
- Det utarbeides informasjonsmateriell til pårørende ved Koppangtunet og Skotterudtunet, som beskriver tjenestetilbudets innhold og avklarer forventninger.
- Handletjenesten som i dag tilbys som praktisk bistand overtas av privat leverandør.
- Det overføres en personalressurs til kommunens renholdsavdeling for å ivareta renholdet i leilighetene - i første omgang - på Koppangtunet. Dette som et forsøksprosjekt på et år.
- Det bør vurderes om Eidskog kommune i framtiden skal kjøpe tjenester fra eksterne leverandører til brukere med sammensatte vansker, framfor å drifte tjenestene selv.

Den framlagte tiltakspakke har en årsverksreduksjon på 10,6 faste årsverk, hvor av 3,6 årsverk er knyttet til natt, 3 årsverk er knyttet til kveld og 4 årsverk til dagtid.

Kostnadsreduksjonen ved organisasjonsendringen er beregnet til kr 9.200 000: - Dette inkluderer både sosiale kostnader og ulempetillegg.

Det forutsettes at overtallige ansatte overføres til vikarpool.

Antall årsverk

HELSE OG OMSORG	2020 31.des	2021 31.des	2022 31.okt
Antall faste årsverk	286,64	291,03	286,24
Antall midlertidige årsverk	16,17	33,14	23,06
Sum faste og midlertidige	302,81	324,17	309,30
Sykefravær	9,7	8,7	9,2

Tabellen over viser at vi igjen er nede på 2020-nivå når det gjelder faste årsverk. Det er en forventning om at årsverkene skal reduseres ytterligere inn i 2023.

Sammenlignet med i 2020 har enheten hatt en økning av midlertidige stillinger. Årsaken til dette kan være både økt inntak av lærlinger, men også kandidater til «Fagbrev på jobb».

I oversikten under vises midlertidige stillinger pr oktober 22:

Antall	Stillingstype	Stillingsstr. (%)
7	Lærlinger	100
5	Fagbrev på jobb	70
1	Lis-1, lege	100
1	Turnus, fysioterapi	100
6	Tidsbegrensede vikariater /svangerskapsvikariater over 50%	Fra 50-100
14	Tidsbegrensede vikariater / svangerskapsvikariater under 50%	Fra 0-50
2	Erfaringskonsulenter	50

9. TEKNIKK, PLAN OG NÆRING

9.1 ØKONOMI

	Regnskap 2021	Budsjett(endr) 2022	Årsbudsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Teknikk, Plan og miljø						
201 EIENDOMSFORVALTNING	29 149	17 479	22 958	22 827	22 827	22 817
202 PLAN/BYGGESAK	10 148	11 572	11 898	11 769	11 769	11 759
203 ADMIN SAMFUNN	25 464	6 883	7 058	6 399	6 399	6 397
204 RENHOLD/VASKERI	0	9 958	10 812	10 847	10 847	10 829
205 BRANN OG FEIERVESEN	5 373	7 856	7 386	7 386	7 386	7 386
207 LANDBRUK	-468	809	899	916	916	907
TOTALT	69 666	54 557	61 011	60 143	60 143	60 096

9.2: Økonomiske endringer 2023, noen hovedtall

De økonomiske utfordringene kommunen står ovenfor rammer også enheten teknikk, plan og næring, dette gjelder spesielt stor økning i energiutgiftene noe som resulterer i at det ligger inne en økning i 2023 budsjettet på nesten kr 5 400' mot budsjettet for 2022.

For å komme i balanse, men samtidig opprettholde vedtatte strategier som for eksempel vedlikeholdsplanen er dette løst med reduksjon i alle ikke lovpålagte oppgaver samt en økning i gebyrer/ priser der vi finner dette forsvarlig. Det ligger også inne en reduksjon tilsvarende 1/2 stilling i administrasjonen for enheten, en slik reduksjon av enhetens ressurser vil kunne gå ut over kommunens satsning på næringsutvikling, videre utbygging av bredbåndstjenester, salg av tomter og andre ikke lovpålagte oppgaver.

Det er også lagt inn en reduksjon av overføringer av tilskudd/ driftsmidler til tjenester utenfor kommunen.

Noen hovedtall:

- Strøm, budsjettert med gjennomsnittlig pr kwh på 2,75 + mva for 2023¹
- vannavgift, forsikringer regnes opp med kpi 4%/ år
- drivstoffkostnader etc. er justert opp til dagens faktiske nivå.

- Det er lagt inn en 4% økning for leie av boliger².
- Generell prisøkning på +6,5 %
- Det ligger inne en økning på div. byggesaksgebyrer på 6,5 %
- Vedlikeholdsbudsjettet er økt med 5 % grunnet generell prisoppgang³

Antall årsverk/sykefravær

TEKNIKK, PLAN OG NÆRING	2020	2021	2022
	31.des	31.des	31.okt
Antall faste årsverk	40,70	39,30	39,11
Antall midlertidige årsverk	0,20	0,00	0,00
Sum faste og midlertidige	40,90	39,30	39,11
Sykefravær	6,0	7,6	9,9

Mål for perioden 2023-2026

Avdeling 201 Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltningen vil fortsatt ha et aktivt forhold til den eiendomsmassen kommunen til enhver tid er satt til å forvalte og utvikle. Det skal kontinuerlig vurdere fremtidige behov og bruk av eiendomsmassen, samt løpende vurdere salg og utvikling til andre formål. Det er et mål å få mest mulig arealeffektiv eiendomsmasse, slik at driftskostnadene holdes på et så lavt mulig nivå som mulig.

Det er i budsjettet for 2023 lagt inn en økning i vedlikeholdsbudsjettet og kjøp av tjenester for vedlikehold av kommunens bygningsmasser på 5 %.

Fokus på energisparende tiltak vil ha et stort fokus i 2023. Det er viktig at det blir tatt grep som over tid vil gi innsparende effekter for kommunen, det er derfor foreslått en økning i investeringsbudsjettet øremerket til energisparende tiltak. Dette er tiltak som etablering av solcelle anlegg på kommunale bygg, etablering av energibrønner, skifte ut gamle lyskilder til LED- belysning, skifte av gamle ventilasjonsanlegg etc.

Avdeling 202 Plan og Byggesak

Kart og oppmåling samt Byggesaksavdelingen

Fortsatt stort fokus også i 2023 på gjennomføring av ajourføring og kvalitetsheving av bygnings- og eiendomsinformasjonen i matrikkelen i samarbeid med blant annet Kartverket for å sikre til enhver tid mest mulig oppdatert matrikkel.

Innenfor byggesak har vi fortsatt en ambisjon og et mål om å være en trygg og effektiv tjeneste. Det settes som mål at minst 5 % av alle byggesaker som blir behandlet skal følges opp med tilsyn selv om vi ser at det kan bli utførende med knappe ressurser. Div. byggesaksgebyrer økes med opptil 6,5% på enkelte tjenester, byggesakskontoret er i tillegg blitt forsterket med en 50 % stilling og har nå 1,5 årsverk.

Kommunale veger

Eidskog kommune skal ha et aktivt forhold til sine veger med mål om å opprettholde den store aktiviteten også i 2023

Avdeling 203 Admin. Teknikk, plan og næring

For å komme i budsjettbalanse er det i budsjettet gjort kutt på enkelte overføringer/ tilskuddsmidler.

Avdeling 205 Brann og Feiervesen

Den daglige administrasjon av tidligere Eidskog Brann- og Feiervesen ledes av Glåmdal Brannvesen IKS.

Det er ikke gjort noen endringer i budsjett 2023 sammenlignet med regnskapet for 2022, det vil si at samme nivå som bokførte kostnader i 2022 opprettholdes i 2023 budsjettet.

Avdeling 207 Landbruk

Landbruk

Landbruksplanen 2018 – 2023 legger opp til årlige handlingsplaner med bakgrunn i satsingsområder i planperioden. For 2023 vil det fortsatt være satsing på næringsutvikling innen lokalmat og arbeid med samhandling og fellestiltak som vil bli vektlagt.

Kommuneskogen

I hovedtrekk følger hogstforslaget økonomiplanen for kommuneskogen. I 2019 fikk kommuneskogen en ny skogbruksplan som vil danne grunnlaget også for den nye økonomiplanen inn i 2023, det er budsjettet med et pluss resultat på kr 1 500' for kommuneskogen⁴.

Merknader

¹ Strøm. Per i dag forholdsvis høy. Siden det ikke er veldig trolig at det blir gassleveranser fra Russland til Sentral-Europa igjen den nærmeste tiden er estimatet at prisen også i fortsettelsen vil være like høy. Ikke heller noen flere planer på å avvikle bygningsmasse.

Det som kan skje er at det blir statlige støtter også til offentlig sektor, men det er uvisst. Ser på prosjekt for å senke energiforbruket på Skotterud skole og ev. Bruksgården.

² Leieinntekter. Fremst omsorgsboliger og videre utleie av boliger som kommunen leier av Boligstiftelsen. Leieinntektene er i budsjettet justeres opp med kpi 4%/ år.

Det jobbes sammen med helse og omsorg for å se på prissetting av Koppangtunet og Skotterudtunet fremover. Ev. merinntekter er avhengig på hva man mener at leie bør være på boliger med dagens tjenestenivå. Antatt noe lavt per i dag.

³ Hvis man ønsker å beholde nåværende "kvalitet" på vedlikehold må summen justeres opp hvert år med minimum kpi. Kommunen har fortsatt et stort etterslep på vedlikehold (f.eks. tekniske anlegg, ventilasjon og automatikk). Nye trappehuset på rådhuset må overflatebehandles iht vedlikeholdsplan, lyskilder må skiftes mot LED. Det bør være fokus på vedlikehold som gir energibesparinger.

Ev saldering av denne posten vil resultere i mer etterslep på vedlikehold og mindre muligheter til å få lavere fremtidig energiforbruk.

⁴ Den største usikkerheten i budsjettet for kommuneskogen ligger i hvor mye inntekter vi får gjennom salg av virke fra sluttavvirkning og tynning. Hva prisene blir til neste år er alltid usikkert, For budsjettet for 2023 går vi ut ifra at vi får 500 kr/m³ for virke fra sluttavvirkning og 400 kr/m³ for tynningsvirke.

10. Investeringer

Det er lagt inn investeringer som er påbegynt i 2021/2022, samt noen som er vedtatt for 2022, men er bare i oppstartsfasen.

Det er simulert låneopptak 2023-2026 i driftsbudsjettet. Det er mange prosjekter som en trenger tid til å se nærmere på, og prioritering av rekkefølge da også kapasiteten til gjennomføring av prosjektene må vurderes.

Det legges vekt på viktigheten av å bygge, og håndtere investeringen selv. Det for å ha den økonomiske kontrollen selv i kommunen, og det anses økonomisk gunstig at kommunen håndterer finansieringen. I den nåværende økonomiske situasjon, er det viktig å ha den økonomiske kontrollen, og kunne vurdere risikoen innenfor egen økonomi.

Investeringene legger ytterligere press på driften i form av renter og avdrag, og økonomien er følsom for renteøkninger, spesielt i dagens rentesituasjon.

Det er nødvendig at kommunens gjeldsøkning bremses opp, og da må investeringsnivået reduseres. Det legges derfor til grunn en mer moderat investeringsplan i dette budsjettet.

Det er både ønsker og behov for ytterligere midler i investeringsbudsjettet, men vi bør først se at inntekter ved eiendomsavhending realiseres før vi planlegger for mer investeringer.

Etter nye låneopptak og betaling av avdrag er utviklingen i total langsiktig lånegjeld i perioden forutsatt slik:

Tabell Budsjett 2023 (hele tusen)	2022	2023	2024	2025	2026
Total lånegjeld pr. 31.12	620 334	645 108	658 631	671 015	679 366
Herav Startlån	102 330	124 215	138 219	151 562	164 577
Total langsiktig lånegjeld ekskl. Startlån	518 004	520 893	520 412	519 453	514 789

For ordinær lånegjeld (ekskl. startlån) mottar kommunen rente-/og avdragskompensasjon på ca. 3,3 mill. kr. for å dekke betjening av gjeld knyttet til tidligere utbygging av omsorgsboliger, sykehjem og skoleanlegg i 2023. Kompensasjonen finansierer lån for ca. 35 mill. kr i 2023.

§ 5-5 Bevilgningsoversikt – investering

Bevilgningsoversikt - invest. (budsjett) § 5-5	Regnskap 2021	Budsjett (endr) 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Investeringer i varige driftsmidler	42 763	93 890	47 085	33 025	14 825	13 325
Tilskudd til andres investeringer	1 100	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 283	1 450	1 600	1 650	1 700	1 750
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	46 145	95 340	48 685	34 675	16 525	15 075
Kompensasjon for merverdiavgift	3 525	11 750	8 565	5 840	2 680	2 380
Tilskudd fra andre	447	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	339	5 000	6 000	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	53	0	0	0	0	0
Bruk av lån	38 659	77 140	32 548	27 642	12 830	11 926
Sum investeringsinntekter	43 023	93 890	47 113	33 482	15 510	14 306
Videreutlån	15 286	27 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	15 286	27 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 585	5 115	5 996	6 657	6 985	7 331
Mottatte avdrag på videreutlån	5 916	5 600	6 200	6 300	6 400	6 400
Netto utgifter videreutlån	-1 331	-485	-204	357	585	931
Overføring fra drift	-1 021	-1 450	-1 600	-1 650	-1 700	-1 750
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 331	485	232	100	100	50
Bruk av bundne inv.fond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne investeringsfond	53	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-2 154	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	-1 791	-965	-1 368	-1 550	-1 600	-1 700
Fremført til inndekn. i senere år(udekket bel)	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikter – Investering (2B)

	Budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
1. Investeringer i varige driftsmidler				
PC/NETTBRETT	300	0	0	0
DIGITALISERING KOMM.TJENESTER	2 800	800	800	800
LØNNKOSTNADER TIL FORDELING	1 425	1 425	1 425	1 425
ENERGISPARETILTAK	1 000	3 500	6 000	4 500
BRUKSGÅRDEN	500	0	0	0
HELSETUNET - KANTINE/KJØKKEN	9 000	16 000	0	0
NY TEKNOLOGI OMS.TJENESTENE	6 000	6 000	300	300
FLERBRUKSHALL/SVØMMEHALL	500	0	0	0
INFRASTRUKTURTILTAK	1 700	1 250	1 250	1 250
GATELYS	800	300	300	300
KOMM.VEGER OPPGRADERING/ASFALTERING	2 000	1 250	1 250	1 250
BRANNSTASJON -ULYKKESVÆRN-UTESEKSJON	16 060	0	0	0
SENTRUMSUTVIKLING, INKL LEKEPARK	1 500	1 500	2 500	2 500
REHABILITERING KOMMUNALE BYGG	3 500	1 000	1 000	1 000
Sum investeringer	47 085	33 025	14 825	13 325
2. Tilskudd til andres investeringer				
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper				
Egenkapitalinnskudd KLP	1 600	1 650	1 700	1 750
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0
BRUK AV LÅN/LÅNEFOND	-32 548	-27 642	-12 830	-11 926
MVA-KOMPENSASJON	-8 565	-5 840	-2 680	-2 380
STARTLÅN	28	457	685	981
OVERFØRING FRA DRIFTSREGNSKAPET	-1 600	-1 650	-1 700	-1 750
SALG AV TOMTER/FAST EIENDOM	-6 000	0	0	0
Total finansiering	-48 685	-34 675	-16 525	-15 075
	0	0	0	0

Kommentarer:

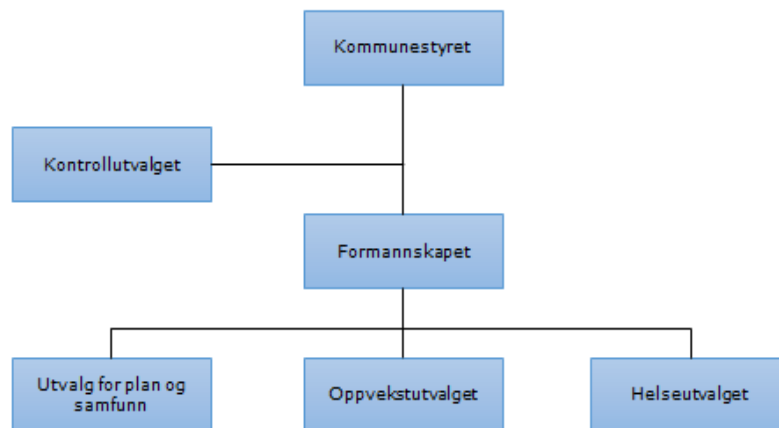
Digitalisering kommunale tjenester inkluderer utskifting av back-up server (hvert 5. år), energisparetiltak har som formål å redusere framtidige kostnader, sum på Bruksgården gjelder brannvarslingsanlegg. Kjøkken Helsetunet er oppjustert i totalsum. Kommunale veger for 2023 inkluderer utbedring Hoel-brua (etter tilsyn).

	Regnskap 2021	Budsjett (endr)2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Anskaffelse og anvendelse av midler						
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)						
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	4 311	16 750	14 565	5 840	2 680	2 380
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	64 596	114 863	58 748	53 942	39 230	38 326
Sum anskaffelse av midler	68 907	131 613	73 313	59 782	41 910	40 706
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)						
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	43 862	93 890	47 085	33 025	14 825	13 325
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	50 561	66 748	27 596	28 307	28 685	29 081
Sum anvendelse av midler	94 423	160 638	74 681	61 332	43 510	42 406
Anskaffelse - anvendelse av midler	-25 516	-29 025	-1 368	-1 550	-1 600	-1 700
Endring i ubrukte lånemidler	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Inv.	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	-25 516	-29 025	-1 368	-1 550	-1 600	-1 700
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	15 505	505	232	100	100	50
Bruk av avsetninger	13 187	4 081	0	0	0	0
Til avsetning senere år	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	2 317	-3 576	232	100	100	50
Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	22 820	1 450	1 600	1 650	1 700	1 750
Interne utgifter mv	22 820	1 450	0	0	0	0
Netto interne overføringer	0	0	1 600	1 650	1 700	1 750

Vedlegg

Politisk organisering:

Administrativ organisering:

